

ԱԶՏԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTÉRAIRE

أزتاك حيدة ممتعة سناسية وأدبية - المراجعة السبوتية - إشاعة وروحيات

1500 L.Ո. 75ԳԳՍԱՐԻ, ԹԻԻ 89 (21139) ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ, 26 ՅՈՒՆԻՍ 2002 10 ԷՁ

ԼՂԳԻ ՆԱԽԱԳԱՅԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱԽԱԳԱՀ Ա. ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒ

Լեոնային Ղարաբաղի նախագահ Արկաղի Ղուկասեան երէկ յայտարարեց իր մտադրութիւնը Լեոնային Ղարաբաղի նախագահական ընտրութիւններուն թեկնածու ներկայացնելու մասին: Ընտրութիւնները պիտի կայանան Օգոստոս 11ին: Ան նշած է, թէ իր նախագահութեան ընթացքին արձանագրուած են թերութիւններ, սակայն աւելցուցած է, թէ նախորդ տարիներուն ընթացքին ձեռք բերած իր փորձառութիւնը թոյլ կու տայ, որ վերընտրութեան պարագային յաղթահարէ այդ սխալները:

ԼԻԲԱՆԱՆ ՊԻՏԻ ՉՉԻՋԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԻՐ ՊԱՇԱՆՋԵՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՅ ԶՕՐ. ԼԱՀՈՒՏ ՍԼՈՎԱՔԻՈՅ ՄԷՁ

Նախագահ զօր- էմիլ Լահուտ երէկ սկսաւ Սլովաքիա պաշտօնական այցելութեան մը: Ան ապա պիտի այցելէ Չեխիա:

Նախագահ Լահուտի կ'ընկերակցին Առաջին տիկին Անտրէ Լահուտ եւ պաշտօնական պատուիրակութիւն մը, որուն մաս կը կազմեն փոխ վարչապետ Իսամ Ֆարէս, արտաքին գործոց նախարար Մահմուտ Համուտ, նախագահին տեղեկատուական հարցերու խորհրդական Ռաֆիք Շըլալա, Սլովաքիոյ մէջ Լիբանանի դեսպան Սամիր Շամաա, նախագահական պահակազուցի հրամանատար գնդ. Մուսթաֆա Համտան, մամլոյ եւ խմբագրներու սենտիքաներու նախագահներ Մոհամէտ Պապլէքի եւ Մըլիսէմ Քարամ, նախագահին որդին՝ Ռալֆ Լահուտ եւ այլ պաշտօնատարներ:

Լիբանանեան պատուիրակութիւնը Պրախիսլաւաի միջազգային օդակայան հասաւ երէկ կէսօրէ առաջ եւ դիմաւորուեցաւ Սլովաքիոյ նախագահ Ռուտոլֆ Շուսթըրի, անոր տիկնոջ եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու կողմէ:

Նախագահներ Լահուտ եւ Շուսթըր գումարեցին դռնփակ ժողով մը, որուն միջոցին լիբանանեան պատուիրակութեան անդամ պաշտօնատարներ ժողով մը գումարեցին իրենց սլովաք պաշտօնակիցներուն հետ:

Ժողովներուն ընթացքին քննարկումները կեդրոնացան երկկողմանի յարաբերութիւնները ամրապնդելու եւ երկու կողմերուն միջեւ ստորագրուած գործակցութեան համաձայնագրներուն գործադրութիւնը իրականացնելու կարելիութիւններուն վրայ: Քննարկումի նիւթ դարձան նաեւ միջազգային եւ միջին արեւելեան բեմերուն զարգացումները, որոնց առնչութեամբ կարծիքներու փոխանակում կատարուեցաւ: Քննարկուեցան նաեւ երկու կողմերը հետաքրքրող հարցեր:

Նախագահներ Լահուտ եւ Շուսթըր ապա տուին Միացեալ մամլոյ ասուլիս մը, որուն ընթացքին նախագահ Լահուտ դիտել տուաւ, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահ ձորձ Պուշ Միչին Արեւելքի մասին իր ճառին մէջ ապագային կողք կողքի գոյակցող իտալացիներն եւ պաղեստինեան պետութիւններու մասին խօսելով՝ կ'արտայայտէր տեսլական մը, պատկերացում մը եւ ոչ թէ ծրագիր մը, իսկ այդ պատկերացումը հիմնուած է անոր անձնական կարծիքին վրայ:

«Միչին Արեւելքի տագնապին լուծում գտնելու միակ միջոցն է նստիլ բանակցութեան սեղանին շուրջ»:

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԺՈՂՈՎ

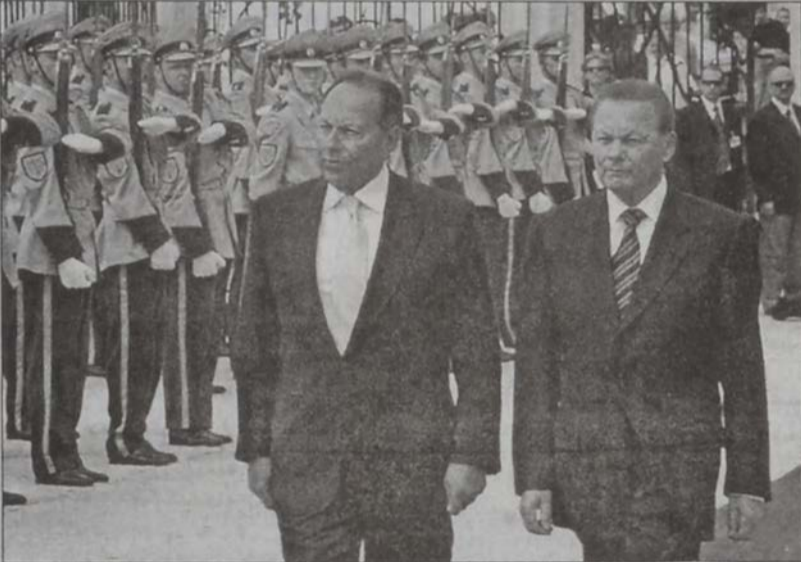

Ժողովին ընթացքին

Ներքին գործոց եւ քաղաքապետութեանց հարցերու նախարար Էլիաս Մըր երէկ նախագահեց Ապահովութեան կեդրոնական խորհուրդին ժողովին, որուն ներկայ գտնուեցան ապահովութեան մարմիններուն, բանակին, սուրիական ուժերուն եւ դատական մարմիններուն ներկայացուցիչները:

Ժողովը քննարկեց ամառնային զբօսաշրջութեան եղանակին սեմին ապահովութեան ամրապնդումն ու այն միջոցառումները, որոնք բոլոր շրջաններէն ներս եւ մանաւանդ զբօսաշրջային վայրերու մէջ ապահովութիւնն ու կայունութիւնը ամրապնդելու վստահութիւն պիտի ներշնչեն քաղաքացիներուն եւ Լիբանան այցելող արտերկրի լիբանանցիներուն ու արաբ եւ օտար զբօսաշրջիկներուն:

Ժողովը նաեւ քննարկեց թմրեցուցիչ բոյսերու ցանքի փճացման աշխատանքներուն ընթացքը՝ հաւաստելով, որ Լիբանան պիտի շարունակէ թմրեցուցիչներու դէմ արշաւը, պահպանելու համար իր համբաւն ու երիտասարդութեան առողջութիւնը:

Սլովաքիոյ Գախագահը կը դիմաւորէ Գախագահ զօր. Լահուտը

Եւ խօսիլ այս տագնապին վերաբերեալ ՄԱԿի որոշումները գործադրելու կերպին մասին՝ միաժամանակ վերը դնելով Պաղեստինի մէջ պատահող աղէտներուն», վերահաստատեց ան:

Նախագահ Լահուտ ընդգծեց, որ տագնապին հիմնական հարցերէն է Լիբանանի մէջ գտնուող պաղեստինցի գաղթականներուն պարագան, որովհետեւ անոնց թիւը կը հասնի 450 հազարի եւ որոնք տուն-դարձի իրաւունք ունին: «Լիբանան անկարող է ընդունելու զանոնք, հետեւաբար շրջանային հարցի

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԵՆ Ի ՆՊԱՍՏ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՊՈՒՇԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պաղեստինցի ոստիկան մը՝ դիրք բռնած Արաֆաթի կեդրոնատեղիին մէջ

Միացեալ Նահանգներու նախագահ ձորձ Պուշի յայտարարութիւնը Միչին Արեւելքի խաղաղութեան պատկերացումին մասին դրական ու ժխտական հակադարձութիւններ ունեցաւ շրջանային ու միջազգային գետնի վրայ:

Արաբական երկիրները ընդհանրապէս քննադատեցին Պուշի յայտարարութիւնը, որ պիտէնք յուսախափ ըրած է: Արաբական քանի մը երկիրներ քաղաքավար հետաքրքրութիւն մը ցուցաբերեցին, ուրիշներ նախընտրեցին

մեկնաբանութիւն չկատարել, իսկ մէկ երկու երկիրներ ալ ողջունեց յայտարարութիւնը: Չոցի արաբ մեկնաբաններ քննադատեցին Պուշը՝ դիտել տալով, որ ան կորսնցուց

Շար.ը՝ էջ 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՅԱԻԵԼԵԱԼ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄՆԵՐ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՆԳԱՐԱՅԷՆ

ՊՐԻԻՔՍԷԼ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Թուրքիա Երեքշաբթի օր յայտնած է, թէ կ'ուզէ, որ Եւրոպական Միութեան հետ անդամակցութեան բանակցութիւնները յառաջիկայ տարի սկսին: սակայն Միութիւնը դարձեալ շեշտած է, որ անկա մախ պէտք է ժողովրդավար յաւելեալ բարեկարգումներու ձեռնարկէ:

Պրիքսել, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Թուրքիա Երեքշաբթի օր յայտնած է, թէ կ'ուզէ, որ Եւրոպական Միութեան հետ անդամակցութեան բանակցութիւնները յառաջիկայ տարի սկսին: սակայն Միութիւնը դարձեալ շեշտած է, որ անկա մախ պէտք է ժողովրդավար յաւելեալ բարեկարգումներու ձեռնարկէ:

մերժած է Անգարայի հետ բանակցութեանց կանխահասօրէն սկսիլ յայտնելով, որ Թուրքիա տակաւին մարդկային իրաւանց եւ քաղաքական ազատութիւններու մարզերուն մէջ պահանջուած չափանիշներուն չէ հասած:

Ե. Միութեան ղեկավարները անցեալ շաբաթ Սպանիոյ մէջ կայացած իրենց վեհաժողովին ընթացքին

Ե. Միութեան անդամակցութեան 13 թեկնածուներն մեկնէ: Սակայն Պրիքսել

Թուրքիոյ Ե. Միութեան անդամակցելու ճիգերուն մասին կայացած միջազգային

Շար.ը՝ էջ 10

ՕՍԿԱՆԵԱՆ - ԵՄ ԴՈՆՓԱԿ ՅԱՆԴՊՈՒՄ

Օսկանեան կը պատասխանէ թուրք լրագրողներուն հարցումներուն

Պոլսոյ մէջ կայացաւ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարներ՝ Վարդան Օսկանեանի եւ Իսմայիլ ձէմի դռնփակ հանդիպումը, որ տեւեց մօտաւորապէս 45 վայրկեան: Հանդիպումին մասին մանրամասնութիւններ չհրատարակուեցան:

Թրքական լրատու աղբիւրներ յայտնեցին, որ նախարարները շարունակած են Ռէյքիւքի մէջ տեղի ունեցած քննարկումները, անդրադարձած են Լեոնային Ղարաբաղի տագնապին լուծման եւ հարաւային

Շար.ը՝ էջ 10

ՍՈՆՏԻԱԼ 2002 ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՀԱՍԱԻ ԱԻԱՐՏԱԿԱՆ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

Գերմանացի Միքայէլ Պալաք՝ աջին, կը Գշտակէ Գերմանիա-Հարաւային Զորեկ մրցումին միակ կողմը (մանրամասնութիւնները կարդալ 9-րդ էջով)

ՔՈԶԱՐԵԱՆ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ԼԻԹՎԱՆԻԱ ԻՐ ԱՅՏԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի նախագահ Ռուպերտ Քոչարեան երէկ շարունակեց Լիթվանիա իր պաշտօնական այցելութիւնը: Առաւօտուն ան այցելեց Լիթվանիոյ խորհրդարան, ուր ներկայ գտնուեցաւ Լիթվանիոյ նկարիչներու մէկ ցուցահանդէսին բացման հանդիսութեան եւ հայկական երգչախումբի մը ելոյթին:

Նախագահ Քոչարեան նախ հանդիպում ունեցաւ խորհրդարանի նախագահ Արթուր Դաւուտեանի հետ, ապա տեսակցութիւն մը ունեցաւ Լիթվանիոյ համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ:

Այսօր առաւօտեան նախագահ Քոչարեանի գլխավորած պատուիրակութիւնը պաշտօնական այցելութեան մը համար Լիթվանիային պիտի մեկնի Լաբլիա:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԵՋ ԸԱԼԻՖՈՐՆԻՈՅ ԱՌԵՏՈՒՐԻ ԳՐԱՍԵՆՆԱԿ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԳԾՈՎ

ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆ ԾԷՔ ՍՔԱԹԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԱԾ ԲԱՆԱԶԵԽԻԸ ԽՈՉԸՆԴՈՏԻ ԴԻՄԱՑ

Հայաստանի մէջ Գալիֆորնիոյ առեւտուրի շրջանային գրասենեակ հաստատելու առաջադրութեամբ ծերակուտական ծէք Սքաթի բանաձեւ, (թիւ 1657), Ծերակուտի անդամներուն մեծամասնութեան դէմ յանդիման կը գտնուի՝ դիմագրաւելով Գալիֆորնիոյ նահանգային խորհրդարանի տնտեսութեան զարգացման յանձնախումբին ընդդիմութիւնը: Գալիֆորնիոյ նահանգային խորհրդարանի անդամ Սառա Ռէյլս, որ վերոյիշեալ յանձնախումբին ատենապետն է, նախապէս դէմ քուէարկած է այս գծով առաջարկուած բանաձեւի մը, պատճառաբանելով, թէ նիւթական բաւարար միջոցներ չկան պահելու համար նախապէս արտասահմանի մէջ հաստատուած նահանգային տասնեակ մը գրասենեակներ:

«Թէեւ նահանգային ծերակուտի բանաձեւ թիւ 1657ը Գալիֆորնիոյ կ'ընձեռէ կարելիութիւնը Հայաստանի մէջ առեւտուրի շրջանային գրասենեակ հիմնելու, սակայն յանձնախումբի ատենապետը ուժեղ վերապահութիւններ ունի գրասենեակին նիւթական յատկացումը վաւերացնելու իմաստով», կը հաստատէ Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի ատենապետ Պերճ Կարապետեան, անցեալ շաբաթակիցին, Յոբզոնտի մէջ Սառա Ռէյլսի հետ ունեցած իր հանդիպումէն ետք:

Իսկ յանձնախումբի անդամ Ժան Պոզոսեան, որ Կարապետեանին եւ ծերակուտական ծէք Սքաթի ընկերակցած էր այդ հանդիպման ընթացքին, կ'աւելցնէ, թէ անհրաժեշտ է, որ Ռէյլս այս կապակցութեամբ լսէ կարծիքը բոլոր անոնց, որոնք զօրավիզ կը կանգնին բանաձեւին:

Իսկ Սթիւ Տէտչեան՝ Արեւմտեան Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի ատենապետը, այս առիթով կը հաստատէ, թէ «Ամերիկահայ գաղութին ցանկութիւնն է, որ Գալիֆորնիա օգտուի Հայաստանի հետ առեւտրական կապեր ստեղծելու բիտոյղ այս առիթին»: Ծերակուտը այս կարեւոր բանաձեւը վաւերացուց եւ յոյսով ենք, որ նահանգային խորհրդարանը եւս նոյնը կ'ընէ»:

ՎԱՍԱՅ ԼԻՃԻ ՅԱՏՈՒԿ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՔԱՐԻ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒՄ

Վասայ լիճին մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարող սուզորդներու խումբ մը վերջերս յայտնաբերած է գերեզմանաքար մը, որուն վրայ հայերէն գրութիւն կայ: Թրքական «Ռատիթալ» թերթը կը գրէ, թէ Կ. Պոլսոյ համալսարանի պատասխանատուներէն Մուրաթ Էլիի ղեկավարութեամբ, Աժոսփորի եւ Տարտուսի լիճներու ջրային ընդերքի ուսումնասիրութիւններու կեդրոնի 25 անդամներէ բաղկացած խումբը գերեզմանաքարը յայտնաբերելէ ետք, առաջին օրն իսկ փոխած է աշխատանքներու ուղղութիւնը:

Թերթը կը գրէ, որ Վասայ լիճի լուրերուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարող խումբը հայաստան գրութեամբ գերեզմանաքարերու հանդիպած է նաեւ Աղթամար կղզիի տարածքին:

ՀՆԴԿԱԿԱՆ ԳԾԱՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Հայաստանի մշակութի, երիտասարդութեան հարցերու եւ մարմնակրթութեան նախարարութեան, Հայաստանի մէջ Հնդկաստանի դեսպանատան եւ «Մոսկուա» շաբաթապատկերի սրահին տնօրէնութեան նախաձեռնութեամբ՝ 17էն 26 Օգոստոս «Մոսկուա» շաբաթապատկերի սրահին մէջ տեղի ունեցան Հնդկաստանի արդի փորագրանկարներու ցուցահանդէս մը՝ նուիրուած Հնդկաստանի անկախութեան 50ամեակին: Ցուցահանդէսին բացումը կատարեց Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարին կինը՝ Նանէ Օսկանեան: Ներկայ էին մշակութի, երիտասարդութեան հարցերու եւ մարմնակրթութեան ու արտաքին գործոց նախարարութեանց ներկայացուցիչներ, Հայաստանի մէջ Հաստատութեան ղեկանազմի անդամներ, արեւտագէտներ եւ լրագրողներ:

Ցուցահանդէսին ներկայացուցեցան 34 նկարիչներու 81 ստեղծագործութիւններ: Այս ստեղծագործութիւնները ցուցադրուած են նաեւ Հունգարիոյ, Աւստրիոյ, Պիեռոստիոյ, Ղազարաստանի եւ Տաճիկիստանի մէջ:

ՏԱՐԵՂԱՐՁԻ ԼԱԻՊՈՅՆ ՆՈՒԵՐՈ
ԱՅՍ ԱՄՍԻ ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆ ԲՈՒՐՈՒ ԱՍՏՈՎ ՍԿՈՂ ԱՆՈՒՆԵՐՈՒՆ.
ԿԵՍ ԺԱՍՆՈՅ VIDEO CLIPՆԵՐ ԱՆՁԻՆ ԱՆՈՒՆՈՎ, ՍԿԱՆՈՒՆՈՎ ԵՒ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՆԿԱՐՆԵՐՈՎ
 Դիմել՝ ԱՐԱ ԵՔԵՒՃԵԱՆ ՀԱՍ. ԸՆՈ. 01 / 261696, 03 / 250518

ՕՏԱՐՆԵՐԸ ԶԱՒԱԿ Կ'ՈՐԴԵԳՐԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ

Մարդկութիւնը ինքզինք գերազանցող յառաջդիմութեան զարգացող մակարդակներու վրայ կը գտնուի: Տիրապետեց տիեզերքին, կոխեց լուսնի վրայ, կատարելագործեց իր հսկայական զինամթերանոցը: Գիտութեան այս զարգացումը, սակայն, արդեօք տեղի չ'ունենա՞ր հոգեբարոյական արժէքներու ի վնաս, քանի կը գտնուինք այդ արժէքները տարափոխող զարմացող երեւոյթներու առջեւ: Բաւեր ու իմաստներ կ'արժեզրկուին, խորհրդանիշներ կ'արհամարհուին, հոգեկան արժէքներ կը ստորագնահատուին: Յաճախ կը դժուարանանք իրական արժէքները բնորոշելու ընդունելի տարրազ մը գտնելու:

Այսօր ալ Հայաստանի մէջ ազգովին մեր դիմագրուած խնդիրները նուազ կարեւոր չեն, քան՝ անկախութեան առաջին շրջանին: Այդ խնդիրներէն մէկը՝ վերջերս Հայաստանէն հրատարակուած այն զարմանալի լուրն էր, որ կը լայտնէր՝ օտարներու կողմէ Հայաստանէն որդեգրուած եւ երեխաները արտասահման փոխադրելու եւ անոնց անհրաժեշտ չափազանց լուրջ ու խորթ յայտնաբերման երեւոյթը:

Եթէ ազգային բովանդակութիւն կրող այսպիսի լուրի մը ոճական յայտարարութիւնը կու գայ Հայրենիքի սահմաններէն դուրս, այս կը նշանակէ, որ Հայրենիքի հոգեկան ու իմացական կեանքի խնդիրները մեր ակնկալածին չափ լուծած չենք: Ի տես այս հաստատումին, անտես չենք կրնար առնել այս երեւոյթը, որ յատկանշական է ոչ այնքան լուրին սահմանափակութիւնը սահմանագծող ոճական ժլատութեանէն, որքան՝ գայն սահմանափակելու պարզաբանումին ետին թողարկուող իրական ծաւալէն ու անոր բարոյական անստոյգ օտարացումներին:

Ի՞նչ է Հայ երեխան օտարին որդեգրումը արտօնող շահը: Որովհետեւ հոս անտարբեր շահի մասին է խօսքը, եւ շահը բարոյական չի կրնար ըլլալ որեւէ պարագայի: Օտարներու որդեգրում թոյլ տուողները հասկցած են արդեօք, թէ բարոյական հսկայական խնդիրը մը առկա կը գտնուին:

Ժողովուրդի մը գաւազները կը բնորոշեն իւրաքանչիւր ժողովուրդի գերագոյն արժէքներուն խորութիւնը եւ այդ խորութեանէն բխող ազգակերտ ներշնչումը: Հայաստանի բարոյական երեք անխուսափելիօրէն կը դատուի այսպիսի երեւոյթներէ, եւ այս երեւոյթները նուազ զգայնութիւն չեն պատճառեր, քան՝ մեր երկրի քաղաքական ղեկավարութեան ամապօղոշակներուն բարձրացումը:

Ժողովուրդի մը գաւազը իր իսկ խիղճի ապահովութիւնն է:

Մեր բոլորիս պարտականութիւնն է գիտնալ զատորոշել որո՞մը ցորենն է: Յորեքի բաժինին մէջ կ'իյնայ օգնել հայուն, որ հայանայ: Մարդանայով հանդերձ՝ հայանալ ու հայակերտուի:

Հայաստանի մէջ յաճախ կը խօսուի հասարակական հարցերը քաջութեամբ ու զգօնութեամբ դիմագրաւելու անհրաժեշտութեան մասին: Այս պարագան մեր հասարակական կեանքի առաջնահերթութիւններուն մաս չի՞ կազմեր: Այսքան շուտ կ'ընենք հայ երեխան օտարներու յանձնելու օտարներու պաղատանքին:

Երեխաները կը խորհրդանշեն ժամանակներու փոխանցման կապը: Կառաչարի մը վակոններուն կը նմանի: Եթէ մէկուն օղակը կոտորի, մնացեալ վակոնները կ'անջատուին մայր բունէն:

Այսօր թերեւս կանուխ է հասկնալու համար այս մէկը: Վարդ՝ ուշ:

Այն իրողութիւնը, որ որդեգրումի դատական բարդ գործընթացը պատկերասփիւռի պատասխաններուն դիմաց չի կատարուիր, ոեւէ մէկուն իրաւունք չի տար գաղտնածածուկ կարգադրութիւններ տեսնելու: Պատկերասփիւռի պատասխան կրնայ թողարկել ինչ-ինչ համաձայնութիւններ ու յանձնառութիւններ, բայց խիղճի պատասխան կ'արձանագրէ ու իր մէջ անջնջելիօրէն կը քանդակէ գայն:

Չեմ ուզեր յիշեցնել Հայաստանի ահաւոր երկրաշարժի օրերը, երբ հազարաւոր որբեր անտուն ու անպատսպար վիճակի մատնուած ըլլալով՝ հապճեպ տարածաշրջաններէ մը ծայր առաւ, որ Հայաստանի որբերը պիտի որդեգրուին արտասահմանի բարեկեցիկ ընտանիքներու կողմէ: Ողբերգական այդ օրերուն տնաքանդ ու որբեւայրի հայ մայրեր բուն կերպով ու յանդերձօրէն հակազդեցին՝ յայտարարելով, թէ իրենք թոյլ պիտի չտան որ հայ հողի որբերը օտար հողի վրայ մեծանան, եւ իրենք լրիւ տէր պիտի կանգնին անոնց: Իրենց որբերուն հետ պիտի մեծցնեն նաեւ նոյն ազգի այլ որբերը:

Այս մէկը միայն հայ մայրը կրնայ զգալ, ապրիլ ու յայտարարել. Պատի՛ւ այդ մայրերուն:

Դիմանալ գոյատևման պայքարին մէջ: Գոյատևման կամը սպառած չէ մեր մէջ:

Հեռու մեզմէ ժամանակակից «Ենիգէրիական» այլափոխուած հոգեբանութիւնները:

Եթէ ոչ, ազգովին կը վերածուինք պարտուած յաղթողներու...

«ԱՉԳԱԿ»Ի ՍԵՉ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազգային» մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուակագէճ առճուազ օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵՎԱՆԻՆԻ ԺԱՄԱՐ 5:00:

ՄԱՀԱՉԳՆԵՐԸ Բացառութիւն են: Մահազգ կ'ընդունուի միջնել ուշ գիշերը, այնքան ատեն որ գայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ԱՅՍՔԱՆ ԲԱՆ: ՈՒՐԻՇ ՈՉԻՆՉ ՊԷՏՔ ՉԷ

Յաւօք սրտի, ներկայիս Հայաստանը չի կարող գոյատևել առանց յանցաւորութեան, այսինքն՝ առանց գրուած օրէնքներն ու բարոյական չափանիշները խախտելու:

Իշխանութեան մօտ կանգնած մարդիկ չեն գիտէին իրենց, քանզի այդ դէպքում պարզապէս կը զրկուեն այդ իշխանութիւնից:

Յանցաւորութիւնը հայոց աշխարհում իշխանութեան գոյատևման ձեւն է:

Իսկ ընկալութեան համար յանցաւորութիւնը ապրելու միջոց է: Պատահական չէ, որ նոյնիսկ ժողովրդական ասացուածք է առաջադրուած, բացի գուտ արտադրականներէ, ոչ թէ իրաւունք չունի ունենալ: Իսկ իւրաքանչիւր արտադրական արտօնութիւն, օրինակ՝ բնակարանը, փոխադրամիջոցը, պահպանութիւնը, աշխատավարձը, պէտք է արդարացուած լինի եւ խանութեան հաստատման մէջ է:

Ամենազլխաւորը, որը ոչ մի կերպ չի ստացուել, բայց, ի վերջոյ, երբեք պէտք է ստացուի Հայաստանում, դա ժողովրդի վերահսկողութեամբ են քաղաքացիական իրաւունքներով հակազուրկուած ուժեղ իշխանութիւնն է:

Այսքան բան: Ինչո՞ւ ենք մի ծայրայեղութիւնից միւսն ընկնում, ինչո՞ւ մեր պատկերացումները սահմանափակուած են միայն բունպետութեամբ կամ լիակատար անիշխանութեամբ: Չէ՞ որ տարրական բան է անհրաժեշտ ուժեղ իշխանութիւն, որը մենք ինքներս ենք ընտրում եւ ինքներս վերահսկում: Որեւէ ժողովրդավարական

եւ ապաշնորհութեան պարագայում կարող ենք հեշտօրէն, առանց յեղափոխութիւնների ու յեղաշրջումների հետացնել: Մենք լաւ ենք վարձատրում նրա աշխատանքը, իսկ նա դրա դիմաց մեզ ղեկավարում է խելամոտորէն: Եւ վերջ: Այսքան բան:

Մենք բոլորս՝ թէ՛ իշխանութիւնը, թէ՛ շարքային քաղաքացիները պարտաւոր ենք պարզապէս լաւ ու ազնիւ աշխատել եւ վերահսկել միմեանց: Այդքանը բաւական է: Մենք բոլորս մարդ ենք՝ թէ՛ իշխանաւորները, թէ՛ «չպատակները», բոլորս էլ ծնուել ենք կնոջից, սովորական եղանակով, ոչ մի արտօնութիւն, բացի գուտ արտադրականներէ, ոչ թէ իրաւունք չունի ունենալ: Իսկ իւրաքանչիւր արտադրական արտօնութիւն, օրինակ՝ բնակարանը, փոխադրամիջոցը, պահպանութիւնը, աշխատավարձը, պէտք է արդարացուած լինի եւ խանութեան հաստատման մէջ է:

Ամենազլխաւորը, որը ոչ մի կերպ չի ստացուել, բայց, ի վերջոյ, երբեք պէտք է ստացուի Հայաստանում, դա ժողովրդի վերահսկողութեամբ են քաղաքացիական իրաւունքներով հակազուրկուած ուժեղ իշխանութիւնն է:

Այսքան բան: Ինչո՞ւ ենք մի ծայրայեղութիւնից միւսն ընկնում, ինչո՞ւ մեր պատկերացումները սահմանափակուած են միայն բունպետութեամբ կամ լիակատար անիշխանութեամբ: Չէ՞ որ տարրական բան է անհրաժեշտ ուժեղ իշխանութիւն, որը մենք ինքներս ենք ընտրում եւ ինքներս վերահսկում: Որեւէ ժողովրդավարական

եւ ապաշնորհութեան պարագայում կարող ենք հեշտօրէն, առանց յեղափոխութիւնների ու յեղաշրջումների հետացնել: Մենք լաւ ենք վարձատրում նրա աշխատանքը, իսկ նա դրա դիմաց մեզ ղեկավարում է խելամոտորէն: Եւ վերջ: Այսքան բան:

Մենք բոլորս՝ թէ՛ իշխանութիւնը, թէ՛ շարքային քաղաքացիները պարտաւոր ենք պարզապէս լաւ ու ազնիւ աշխատել եւ վերահսկել միմեանց: Այդքանը բաւական է: Մենք բոլորս մարդ ենք՝ թէ՛ իշխանաւորները, թէ՛ «չպատակները», բոլորս էլ ծնուել ենք կնոջից, սովորական եղանակով, ոչ մի արտօնութիւն, բացի գուտ արտադրականներէ, ոչ թէ իրաւունք չունի ունենալ: Իսկ իւրաքանչիւր արտադրական արտօնութիւն, օրինակ՝ բնակարանը, փոխադրամիջոցը, պահպանութիւնը, աշխատավարձը, պէտք է արդարացուած լինի եւ խանութեան հաստատման մէջ է:

Ամենազլխաւորը, որը ոչ մի կերպ չի ստացուել, բայց, ի վերջոյ, երբեք պէտք է ստացուի Հայաստանում, դա ժողովրդի վերահսկողութեամբ են քաղաքացիական իրաւունքներով հակազուրկուած ուժեղ իշխանութիւնն է:

Այսքան բան: Ինչո՞ւ ենք մի ծայրայեղութիւնից միւսն ընկնում, ինչո՞ւ մեր պատկերացումները սահմանափակուած են միայն բունպետութեամբ կամ լիակատար անիշխանութեամբ: Չէ՞ որ տարրական բան է անհրաժեշտ ուժեղ իշխանութիւն, որը մենք ինքներս ենք ընտրում եւ ինքներս վերահսկում: Որեւէ ժողովրդավարական

եւ ապաշնորհութեան պարագայում կարող ենք հեշտօրէն, առանց յեղափոխութիւնների ու յեղաշրջումների հետացնել: Մենք լաւ ենք վարձատրում նրա աշխատանքը, իսկ նա դրա դիմաց մեզ ղեկավարում է խելամոտորէն: Եւ վերջ: Այսքան բան:

Մենք բոլորս՝ թէ՛ իշխանութիւնը, թէ՛ շարքային քաղաքացիները պարտաւոր ենք պարզապէս լաւ ու ազնիւ աշխատել եւ վերահսկել միմեանց: Այդքանը բաւական է: Մենք բոլորս մարդ ենք՝ թէ՛ իշխանաւորները, թէ՛ «չպատակները», բոլորս էլ ծնուել ենք կնոջից, սովորական եղանակով, ոչ մի արտօնութիւն, բացի գուտ արտադրականներէ, ոչ թէ իրաւունք չունի ունենալ: Իսկ իւրաքանչիւր արտադրական արտօնութիւն, օրինակ՝ բնակարանը, փոխադրամիջոցը, պահպանութիւնը, աշխատավարձը, պէտք է արդարացուած լինի եւ խանութեան հաստատման մէջ է:

Ամենազլխաւորը, որը ոչ մի կերպ չի ստացուել, բայց, ի վերջոյ, երբեք պէտք է ստացուի Հայաստանում, դա ժողովրդի վերահսկողութեամբ են քաղաքացիական իրաւունքներով հակազուրկուած ուժեղ իշխանութիւնն է:

Այսքան բան: Ինչո՞ւ ենք մի ծայրայեղութիւնից միւսն ընկնում, ինչո՞ւ մեր պատկերացումները սահմանափակուած են միայն բունպետութեամբ կամ լիակատար անիշխանութեամբ: Չէ՞ որ տարրական բան է անհրաժեշտ ուժեղ իշխանութիւն, որը մենք ինքներս ենք ընտրում եւ ինքներս վերահսկում: Որեւէ ժողովրդավարական

եւ ապաշնորհութեան պարագայում կարող ենք հեշտօրէն, առանց յեղափոխութիւնների ու յեղաշրջումների հետացնել: Մենք լաւ ենք վարձատրում նրա աշխատանքը, իսկ նա դրա դիմաց մեզ ղեկավարում է խելամոտորէն: Եւ վերջ: Այսքան բան:

Մենք բոլորս՝ թէ՛ իշխանութիւնը, թէ՛ շարքային քաղաքացիները պարտաւոր ենք պարզապէս լաւ ու ազնիւ աշխատել եւ վերահսկել միմեանց: Այդքանը բաւական է: Մենք բոլորս մարդ ենք՝ թէ՛ իշխանաւորները, թէ՛ «չպատակները», բոլորս էլ ծնուել ենք կնոջից, սովորական եղանակով, ոչ մի արտօնութիւն, բացի գուտ արտադրականներէ, ոչ թէ իրաւունք չունի ունենալ: Իսկ իւրաքանչիւր արտադրական արտօնութիւն, օրինակ՝ բնակարանը, փոխադրամիջոցը, պահպանութիւնը, աշխատավարձը, պէտք է արդարացուած լինի եւ խանութեան հաստատման մէջ է:

Ամենազլխաւորը, որը ոչ մի կերպ չի ստացուել, բայց, ի վերջոյ, երբեք պէտք է ստացուի Հայաստանում, դա ժողովրդի վերահսկողութեամբ են քաղաքացիական իրաւունքներով հակազուրկուած ուժեղ իշխանութիւնն է:

Այսքան բան: Ինչո՞ւ ենք մի ծայրայեղութիւնից միւսն ընկնում, ինչո՞ւ մեր պատկերացումները սահմանափակուած են միայն բունպետութեամբ կամ լիակատար անիշխանութեամբ: Չէ՞ որ տարրական բան է անհրաժեշտ ուժեղ իշխանութիւն, որը մենք ինքներս ենք ընտրում եւ ինքներս վերահսկում: Որեւէ ժողովրդավարական

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՍԿՍԻՈՒՄ Է ՆՐԱ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԻՑ

Խաչատուրից յետոյ (700 հայ տուն) Յրոնքը եւ Նորչէնը, որոնցից իւրաքանչիւրն ունէր 500 տուն, Մշոյ դաշտի ամենամեծ գիւղերն էին: Յրոնքիցից յետոյ յարմար վայրերում կառուցուեցին միջնակարգ դպրոցներ, աւարտելով այն ոսկէ մետաղով:

1974 թուականին 22ամեայ Վահանը փայլուն գիտելիքներով աւարտում է Երեւանի Պետական համալսարանը եւ իր կենսը ընդմիջտ կա

Միջապալին Քաղաքական Կեանք

ԻՐԱՆ-ԱՉՐՊԷՅՃԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԼԱԽԱՆ ՅՈՅՍԵՐ

1991ին, Ազրպեյձանի անկախութեան հռչակումը Իրանի եւ Ազրպեյձանի միջեւ խաղաղ եւ շինիչ յարաբերութիւններու յոյսեր ստեղծեց: Կ'անկախութեան, որ երկու երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող պատմական, ցեղային, մշակութային եւ կրօնական կապերը (տորուած ըլլալով, որ Ազրպեյձան Իրանի մէկ մասն էր մինչեւ 1828, երբ ռուսները անջատեցին զայն), նպաստեան անոնց միջեւ բարեկամական յարաբերութիւններու ստեղծման: Սակայն անոնց երկկողմանի յարաբերութիւնները ներքին եւ արտաքին գործօններու պատճառով շատ մը վերիվարումներ ապրեցան:

Անկախութենէն տարի մը ետք, Ազրպեյձանի ազգայնական կառավարութեան որդեգրած հակաիրանեան, հակաուսական եւ թրքամէտ քաղաքականութիւնը տեղ չձգեց Իրան-Ազրպեյձան բարեկամական յարաբերութեան: Նախկին նախագահ Ապուլֆէզ էլ-չիպչի տապալումը եւ 1993ին Հայտար Ալիեւի վերելքը, որ աւելի հակասարակութեամբ արտաքին քաղաքականութիւն մը վարեց, նպաստեց Իրանի հետ յարաբերութիւններու որոշ չափով բարելաման:

Այդ օրէն ի վեր շարք մը մտահոգութիւններ եւ նեղութիւններ վնաս հասցուցած են Իրան-Ազրպեյձան յարաբերութիւններուն: Ազրպեյձանը մտահոգուած են Իրանի Հայաստանի հետ ունեցած բարեկամական յարաբերութիւններով, Իրանը ամբաստանելով Հայաստանին զինուորական օժանդակութիւն մատակարարելու յանձնարարութիւնը: Իսկ Իրանցիները մտահոգ են Իրանեան Ազրպեյձանը իւրացնելու ազերիական պաշտօնական թէ անպաշտօն յայտարարութիւններով, ազերի ոստիկաններու եւ սահմանապահներուն կողմէ Իրանցի փոխադրական վարորդներուն տրուած նեղութիւններով, ինչպէս նաեւ՝ Իսրայէլի հետ ազերիներուն ունեցած լուս յարաբերութիւններով: Երկու կողմերն ալ գիրար կ'ամբաստանեն միւս երկիրին ընդդիմադիր շարժումներուն օժանդակելու յանձնարարութիւնը:

Այս բոլորին վրայ կ'աւելնան չորս այլ գործօններ, որոնք արգելք կը հանդիսանան երկու երկիրներու միջեւ բարեկամական յարաբերութիւններու զարգացման եւ գրեթէ անկարելի կը դարձնեն հասարակաց շահերու հետադիմումը: Միացեալ Նահանգներու հետ Իրանի հետգնտէր պարագայող յարաբերութիւնը կարեւոր պատճառ մըն է. անիկա մեծապէս ազդած է Իրանի հետ Ազրպեյձանի յարաբերութեան վրայ եւ Իրանի կողմէ կասկածի եւ թշնամութեան առիթ տուած է: Իրանը մեկուսացնելու ամերիկեան ջանքերը անվստահութեան միջնորդ եւ փամանակաւոր լարուածութիւն ստեղծած են Իրան-Ազրպեյձան յարաբերութիւններուն մէջ:

Ազրպեյձանի քարիւղի ճարտարաբանութիւնը մէջ Իրանի միջամտութիւնը արգելելու ամերիկեան փորձերը եւս կարեւոր պատճառ եղած են: Այս իմաստով ցայտուն օրինակ մըն է 1995ին ամերիկեան ճնշումներով Իրանի հետադիմումը Ազրպեյձանի Քարիւղի Միջազգային Ընկերակցութեան (ՔԵՅ. Ա. Օ. Մի.):

Այդ պատճառներուն կողքէ միանալու ամերիկեան ընդդիմութիւնը՝ ազերիական քարիւղը Իրանի ճամբով արտածելու եւ, միւս կողմէ, Պաքու-Ճէյհան քարիւղատարին ծանուցումը: Քարիւղատարը մեծ օգուտ կ'ենթադրէ շրջանին մէջ Իրանի մրցակից թուրքերը: Մէկ խօսքով, Ազրպեյձանի ամերիկամէտ եւ Իրանի հակամերիկեան քաղաքականութիւնները «բնական» պատ մը ստեղծած են երկու երկիրներուն միջեւ լայնիմաստ սամագործակցութեան եւ բարեկամական կապերու ստեղծման դէմ: Կասպից ծո-

Նախագահ Նաթեմի կ'ընդունի Հայտար Ալիեւը

վու բաժանման գծով Իրանի եւ Ազրպեյձանի միջեւ գոյացած վէճերը եւս մեծ դեր ունեցած են Իրան-Ազրպեյձան յարաբերութիւններուն լարուածութեան մէջ, յատկապէս՝ վերջին տարուան ընթացքին:

Վերջապէս, անցեալ տարուան է ի վեր կասպեան շրջանին մէջ Ազրպեյձանի զինուորական, յատկապէս ծովուծի ներկայութեան մեծացումը լուրջ պատճառ հանդիսացած է բախումներու, հակառակ անկարեւոր թուալուն: Այս պարունակին մէջ, Մարտ 2002ին ի վեր, Ազրպեյձան ընդլայնած է զինուորական կապերը Միացեալ Նահանգներուն հետ: Վերջինը խոստացած է օժանդակել Ազրպեյձանին՝ Իրանի հետ ապագայ որեւէ ճակատումի պարագային եւ ասիական սաստկացուցած է երկու երկիրներուն միջեւ արգէն իսկ գոյութիւն ունեցող լարուածութիւնը:

Նախագահ Ալիեւի այցելութիւնը Իրան, երեք տարուան ձգձգումներէ ետք, իրագործութեան վերջերս: Հակառակ վերջին բախումներուն (ներառեալ՝ 2001ի Օգոստոսին, կասպից ծովուն քարիւղի հանքերու բաժանումին պատճառով իրարու ուղղուած զինուորական սպանումները) այդ այցելութեան իրագործումը ցոյց կու տայ յարաբերութիւնները բարելաւելու երկկողմանի փափաք եւ հետաքրքրութիւն: Ազրպեյձան Իրանի հետ յարաբերութիւնները բարելաւելը կարեւոր կը գտնէ իր ազգային շահերուն համար: Ազրպեյձան Իրանի համագործակցութիւնը կը փնտռէ յատկապէս կարգ մը մարզերուն մէջ: Նախ եւ առաջ ան կ'ուզէ լուծել կասպեան ցամաքային հանքերուն շուրջ գոյութիւն ունեցող վէճը, որուն պատճառը կասպից ծովու բաժանման շուրջ որեւէ օրինակներ վարչակազմի բացակայութիւնն է: Անլոյծ հարցերը կրնան յանգիլ զինուորական բախումներու, որոնք կրնան շատ շուտով վերածուիլ շրջանային պատերազմի՝ ամերիկեան, թրքական եւ ռուսական կամայ թէ ակամայ միջամտութեամբ: Արդէն այդպիսի ինդիկները բաւարար պատճառ հանդիսացած են, որ օտար ներդրողներ հեռու մնան ազերիական քարիւղի ճարտարաբանութիւն, որուն վրայ կը հիմնուի Ազրպեյձանի տնտեսութիւնը:

Ազրպեյձան նաեւ Իրանի համագործակցութեան պէտք ունի Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծման համար. տագնապ մը, որ կրնայ կայծ տալ պատերազմի երկրորդ ռաուուտի մը՝ Ազրպեյձանի եւ Հայաստանի միջեւ: Իրեւն դրացի շրջանային ուժ մը, որ որոշ ազդեցութիւն ունի Հայաստանի վրայ, Իրան անհրաժեշտ դերակատար մըն է տագնապին լուծման մէջ: Իր պատմական, մշակութային եւ ցեղային կապերը երկու երկիրներուն հետ, ինչպէս նաեւ՝ անոնց տնտեսական կապերը, Իրանը կը վերածեն «բնական» միջնորդի մը. դեր մը, որ ան ստանձնած է Թուսիոյ կողքին՝ 1990ի կէսերէն ի վեր:

Այդ երկու պետական հարցերէն բացի, նախագահ Ալիեւի Իրան այցելութիւնը կը հետապնդէր նաեւ այլ նպատակ. ան Իրանի հետ յարաբերութիւններու բարելաւումը անհրաժեշտ քայլ մը կը նկատէ իր տղուն նախագահութիւնը ապահովելու համար: Վերջին տարիներուն նախագահը շատ բացայայտ ձեւով կը հարթէ իր պաշտօնը տղուն փոխանցելու ճամբան: 78 տարեկան նախագահին առողջական հարցերը լուրջ մտահոգութիւններ ստեղծած են եւ անոր յանկարծակի հեռացումը երկրի քաղաքական բեմէն կրնայ ապակայունացնող «պաղ» կամ «տաք» պատերազմի առիթ տալ իր յաջորդներուն միջեւ: Ալիեւ կ'ուզէ ազերի իշխող վերնախաւին հակառակութիւնը՝ տղուն իրեն յաջորդութեան, առաւել՝ շրջանային ուժերուն նեցուկը, որոնք այլապէս կրնան իրենց թեկնածութիւնը յառաջ քշել: Իրանի եւ Թուսիոյ հետ յարաբերութիւններու բարելաւումը նաեւ կը ծառայէր այս նպատակին:

Ներակայնացնելով՝ Ալիեւի Իրան այցելութիւնը կը նպատակադրէր բարեկամական եւ լարուածութիւններէ զերծ յարաբերութիւններ ստեղծել երկու երկիրներուն միջեւ: Այցելութիւնը նպաստեց յարաբերութիւններու բարելաւման, սակայն ոչ մէկ զարգացում արձանագրեց, ինչ կը վերաբերի ռուս լարուածութեան պատճառ հանդիսացող կասպից ծովու քարիւղին բաժանման հարցին միջեւ, ինչպէս նաեւ՝ Ազրպեյձանի մէջ հետգնտէր աճող ամերիկեան ազդեցութեան եւ զինուորական ներկայութեան: Այնքան ատեն որ այսպիսի հարցեր անլոյծ կը մնան, Ազրպեյձան - Իրան յարաբերութիւնները խոցելի պիտի մնան փամանակաւոր տագնապներու եւ լարուածութիւններու դիմաց, որոնք կրնան յանգիլ ճակատումներու:

ՏԻՈՒՐ ԱԻԱՐՏ՝ ՄԻՋՅԱՄԱՔԱՄԱՍԱՅԻՆ ՀՐԹԻՌՆԵՐՈՒ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՄԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԻՆ

Յունիսի սկիզբը Միացեալ Նահանգները պաշտօնապէս քաշուեցան միջցամաքամասային հրթիռներու սահմանափակման «էյ. Պի. Էմ.» դաշնագրին: Այս քայլին դիմելու յայտարարութեանէն ճիշդ վեց ամիս ետք, նախագահ Ճորջ Պուշ կ'անակը դարձուց ռազմավարական այս համաձայնագիրին, որ Պաղ Պատերազմի ընթացքին ուղղուած էր Ուաշինգթոնը: Աշխարհ այժմ կը թեւակոխէ անորոշ հանգրուան մը, նկատի առնելով, որ Միացեալ Նահանգները կորիզային ռումբերու դէմ պաշտպանուելու ձեւեր պիտի սկսին զարգացնել:

«էյ. Պի. Էմ.» դաշնագիրն քաշուելու ամերիկեան քայլին դէմ չինական բողոք

Դաշնագիրը ստորագրուած էր Մոսկուայի մէջ, Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ռիչըրտ Նիքսոնի եւ ինտերդային ղեկավար Լէոնիդ Պրեժնեկի միջեւ, 26 Մայիս 1972ին, եւ ի զօրու դարձաւ նշեալ թուականէն չորս ամիս ետք: Դաշնագիրը արգիւնց երկու երկիրներուն կողմէ ծովէն, օդէն, ցամաքէն կամ անջրպետէն արձակուող միջցամաքամասային ռումբերու պատրաստութիւնը:

Դաշնագիրը ռազմավարական կայունութեան հիմք հանդիսացաւ Պաղ Պատերազմի ընթացքին: Կորիզային ռումբերու դէմ պաշտպանութեան բացակայութիւնը կը նշանակէ, թէ երկու երկիրները իրարու պատանդ դարձած էին՝ ռազմական որեւէ հակամարտութիւն կրնար սրիլ եւ յանգիլ կորիզային պատերազմի, ինչ որ միլիոնաւոր գոհներ պիտի խնջր երկու կողմերէն: Թուրքի վրայ անբարոյական թուացող այս դաշնագիրը գետնի վրայ յաջողեցաւ: Երկու գերութեան տասնամեակներ շարունակ Պաղ Պատերազմ մղեցին, սակայն երբեք՝ «տաք» պատերազմ: Պատճառը պարզ էր՝ կորիզային պատերազմի մը մտաւ զայն ընթացքին, զորոտեմ անոր դէմ պաշտպանուելու անկարելիութենէն:

որ երկար ատենէ ի վեր նկատուած է «խելացի» լուծումը կորիզային սպանախիթին, խոստումնալից կը թուէր ըլլալ: Պուշ ուղղունց նման ծրագիր մը, եւ դաշնագրէն քաշուելու անոր որոշումը անակնկալ չէր: Ան խոստացած էր հրթիռներու դէմ պաշտպանութեան ծրագիրը իրագործել կարելի եղած արագութեամբ, եւ այդպէս ալ ըրաւ: «Սեպտեմբեր 11ի դէպքերը յստակ դարձուցին, որ այլեւս չենք կատճառով ապահովական մասնագէտներ հարց կու տան, որ արդեօք Միացեալ Նահանգները չաճապարեցին՝ դաշնագրին զանցնելու:

Աճապարանքը, ապահովական հարց ըլլալու կողքին, նաեւ քաղաքական խնդիր է: Եթէ պաշտպանութեան այս դրութեան ծրագիրը իրագործուի կարելի եղած արագութեամբ, եւ այդպէս ալ ըրաւ: «Սեպտեմբեր 11ի դէպքերը յստակ դարձուցին, որ այլեւս չենք կատճառով ապահովական մասնագէտներ հարց կու տան, որ արդեօք Միացեալ Նահանգները չաճապարեցին՝ դաշնագրին զանցնելու:

13 Յունիսին ամերիկացիներ Հաուայի մէջ կը փորձարկեն միջցամաքամասային հրթիռ մը

ապրիլ Պաղ Պատերազմի աշխարհին մէջ, որուն համար կնքուած էր այս ղեկնապահեստի հարցերը: Յստակ էր, որ կարիքը չկար անթիւ գէնքերու: Ապահովական նոր պատանդներ յայտնուեցան, եւ արհեստագիտական նորութիւններ անվրտանգութեան նպաստող նոր ընտրանքներ բերին: Միացեալ Նահանգներ ուզեցին այդ արհեստագիտութիւնները կորիզային պատերազմի կորիզային բնաջնջումի վտանգները:

Ասիկա, անշուշտ, եթէ պաշտպանութեան դրութիւնը գործադրուի. բան մը, որ կը մնայ հարցական: Աւելին. այս դրութիւնը չէզոքացնելու լաւագոյն ձեւը կորիզային յաւելեալ ռումբեր պատրաստելն է, որ ինչպէս համար, հակակշռելու համար Միացեալ Նահանգները, Չինաստանը Զինաստանը կրնայ այդ քայլին դիմել: Ասիկա պիտի մղէ Հնդկաստանը իրեն պատրաստելու, եւ Փաքիստան, իր կարգին, պիտի հետեւի անոր օրինակին: Հիւսիսային Քորեայ նոյնպէս պիտի հետեւի զարգացումներուն: Այսպիսով, աշխարհը աւելի ապահով պիտի ըլլաւ փոխարէն պիտի դառնայ աւելի վտանգաւոր: Տխուրը հակառակը՝ գէնքերը հակառակը տակ փորձել պահող միջազգային վարքագիծին:

Wedding lists at Galerie Vanlian
you will surely love your mind...

Galerie Vanlian
HOME TRENDS

ՀԱՄԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՀԱՍԵՆ
HAMPIG SASSOUNIAN
CSP - L.A.C. B - 5 - 131 44750
60-TH ST. WEST LANCASTER, CA, 93536 — USA

ՀՈՒՄԱՆ ՓԵՅՄԱՆԻ
«ՏԻ Անալիս»

«ՃԱՓԱՆ ԹԱՅԱՉ»

ՀԱՅ ՄԵԾ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆՆԵՐ

Կիւլլապէնկեան գերդաստանին պատմութիւնը ժ.թ. դարու սկիզբէն հայ իրականութեան մէջ ծանօթ դարձաւ իր բարեգործութիւններով. ազգային կեանքին մէջ տիրական դերակատարութիւն ստանձնելով՝ անոնք զարկ տուին դպրոցներու ու եկեղեցիներու կառուցման եւ մեծ օժանդակութիւններ կատարեցին ազգային ու բարեսիրական այլեւայլ ծրագիրներու իրականացման համար:

ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆՆԵՐԸ ԲԱՐԵՐԱՐՑԵՐՈՒՍԱԳՂԵՍԻ ՀԱՅՈՑ ՎԱՆՔԻՆ

Կիւլլապէնկեան գերդաստանը ժ.Ը. դարու վերջաւորութեան եւ մինչեւ ժ.Թ. դարուն սկիզբը արդէն մեծ ազդեցութիւն ու հարստութիւն ձեռք բերեց իր մէջ ընդգրկելով երեւելի առեւտրականներ, սեղանաւորներ, ամիրաններ եւ չելեպիներ (աստուածաշուք իմաստով օսմանեան տիտղոս): Այս ժամանակաշրջանին իրենց բարերարութեամբ նշանաւոր դարձան Կիւլլապէնկեան, զաւակը՝ Կիւլլապի եւ Աւետիք իշխան ու Գրիգոր Կիւլլապէնկեաններ:

Կիւլլապէնկեան 1821ին Երուսաղէմ ուխտի գնաց եւ այդ առիթով Հայոց Սուրբ Թաղի վանքին Շորաթաղ վայրին մէջ սենեակ մը կառուցել տուաւ:

Մահտեսի Կիւլլապէնկեան 1 Յունուար 1849ին Թալաշի գետին կողմէ հիմնուած Մամիկոնեան ընկերութեան Կեսարիոյ վարչութեան արտաքին տեսուչը դարձաւ: Անոր զաւակը՝ Կիւլլապի 1846ին Երուսաղէմ ուխտի գնաց եւ իր հօր օրինակին հետեւելով՝ Շորաթաղ վայրին մէջ սենեակ մը կառուցեց: Ան նաեւ Մամիկոնեան ընկերութեան ներքին տեսուչի պաշտօնը ստանձնեց:

Աւետիք Կիւլլապէնկեան առաջին անգամ յիշուած է 1825ին՝ իրեն ստացող Բարթողիմէոս արքեպիսկոպոսի գրչագրած «Գիրք յաղագս վեցօրեկից ստեղծման արարոց» աշխատութեան: Յիշատակարանին մէջ արձանագրուած է. «Ո՛ր վայելումն Կիւլլապէնկեան Մահտեսի Աւետիք իշխանի: Թալաշ, 1825»: Յիշատակարանէն ի յայտ կու գայ, որ ան արդէն մահտեսի էր (Երուսաղէմ տեսած) եւ իշխանի տիտղոս կը վայելէր:

Աւետիք իշխան 1831ին կրկին անգամ Երուսաղէմ ուխտի երթալով՝ հայոց վանքին Շորաթաղ վայրին մէջ սենեակ մը կառուցել տուաւ: Ան հետագային Մամիկոնեան ընկերութեան Կեսարիոյ վարչութեան ներքին տեսուչը եղաւ:

Աւետիք իշխանին զաւակները՝ Թորոս եւ Կարապետ Պոլսոյ Կեօտիկփաշա Թաղամասը հաստատուեցան. Թորոս սեղանաւոր դարձաւ, իսկ Կարապետ առեւտրական ասպարէզ նետուեցաւ:

ԹԱԼԱՍ

Թալաւ աւան մըն է Փոքր Ասիոյ մէջ, Կեսարիայէն հինգ քիլոմէթր արեւելք. անիկա տարածուած է Սուրբ Բարսեղ Հայրապետի լեռան արեւելեան բլուրներուն եւ ստորոտին: Ան ամփոփատրոնի ձեւ ունի՝ ապառաժներու վրայ բարձրացած տուներով, զառիթափերով եւ նեղ ու ոլորուն փողոցներով, շրջապատուած գեղեցիկ շուքներով եւ պարտեզներով: Օղն ու շուք մտքը բերն է:

Նախաեղեռնեան շրջանին, Թալաւ ուներ մօտաւորապէս 2200 տուն բնակչութիւն, որուն կէսը յոյներ էին, ուր հարիւր ընտանիք հայերը, իսկ մնացեալները քուրքեր էին:

Թալաւ հինգ քաղերու բաժնուած էր. Վերի քաղ, Վարի քաղ, Պեքնիլիք, Թալապ Գայա եւ Քըչի Քեօյ: Հայերը բացարձակ մեծամասնութեամբ Վերի եւ Վարի քաղերուն մէջ կեդրոնացած էին: Վարի քաղին մէջ կը գտնուէին Ս. Թորոս (Ս. Երրորդութիւն) եկեղեցին, աւետարանականներու ժողովարանը եւ Խուպէսեթեան, Արշակունեան եւ Աշըգեան վարժարանները. կային նաեւ յունական երկու եկեղեցիներ եւ մզկիթներ:

Վերի քաղը գուտ հայաբնակ էր եւ գերիշխող դիրք ուներ. Սուրբ Բարսեղ Հայրապետի լեռան բարձունքին բռնած (ուրկէ ընդարձակ հարիզոնը կ'երեւէր մինչեւ հեռաւոր վայրեր), ակնապարար տեսարանով եւ գեղակերտ բնակարաններով, անիկա ինքն իր մէջ տեղացի հինգ գերդաստաններուն անուներով հինգ քաղամասերու բաժնուած էր. Կիւլլապէնկեան, Թալապ, Սեւեան, Ռեփա, Գարաման եւ Քեարպանապաշ: Հոն կը գտնուէին Սուրբ Աստուածածին եկեղեցին, մանչերու ու աղջիկներու առանձնիք, յունական եկեղեցին եւ ամբիկեան միսիոնարական հաստատութիւնները իրենց եկեղեցիով, հիւանդանոցով եւ տղոց ու աղջկանց առանձնիք գիշերօթիկ վարժարաններով:

Թալաւի մէջ հայեր մնացին Մեծ եղեռնէն ետք ալ. 1970ական տարիներու տուեալներով հոն 150 հայեր կը բնակէին:

ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆՆԵՐԸ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐ ՈՒ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ

Մահակ Կիւլլապէնկեան Կեսարիայէն Երուսաղէմի Ս. Յակոբայ վանքին կատարուած նուիրատուութիւններու վերաբերեալ 1 Փետրուար 1810ի տոմարին մէջ Թալապի հաշիւը վաւերացրելով ներկայումս մէջ յիշուած է:

Անոր զաւակը՝ Մահտեսի Գրիգոր Թալապի Ս. Թորոս եկեղեցիին 1786ին Փեթրասպուրկ տպուած արծաթապատ Աւետարան մը նուիրած է. նոյն Աւետարանէն օրինակ մըն ալ 21 Դեկտեմբեր 1836ին Թալապի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ նուիրած է: Ան նաեւ ժամանակ մը Մամիկոնեան ընկերութեան Կեսարիոյ վարչութեան արտաքին տեսուչը եղաւ:

ԿԻՒԼԼԱՊԻ ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ

Կիւլլապէնկեան գերդաստանին ժ.թ. դարու սկիզբի ամէնէն հեղինակաւոր դէմքը դարձաւ

Սարգիս Կիւլլապէնկեան

Կիւլլապի Կիւլլապէնկեան, որ իր հարստութեան եւ բարձր դիրքին շնորհիւ չելեպիութեան տիրոջն էր արժանացաւ:

Այս ժամանակ Կեսարիոյ եւ շրջակայքի գերդաստանները մրցակցութեան մէջ էին եւ պայքար կը մղէին եկեղեցական ու ազգային իշխանութեանց մէջ, դիրքեր ու հեղինակութիւն ձեռք բերելու համար: Կիւլլապի չելեպի եւ Մանուկ Մանուկեան իրենց շուքը համախմբած էին Արզրեան, Քէլէկեան, Մութաֆեան, Կիւմշեան, Չամբերթէնեան եւ Պէլլէրեան դերդաստանները եւ Կեսարիոյ ու Թալապի հայութեան մէջ կարեւոր մասը իրենց հովանաւորութեան տակ առած էին:

Ստեղծուած կացութեան վերջ տալու նպատակով, Պոլսոյ պատրիարքարանը ստիպուած միջամտեց եւ Կիւլլապէնկեաններուն մօտիկ Յակոբ եպիսկոպոսը 1839ին Պոլսոյ կանչեց. բայց յետոյ Կիւլլապի չելեպի Կիւլլապէնկեան գերագոյն ժողովին դիմեց եւ 1848ին, կաթողիկէ դաւանանքին յարելու սպառնալիքով ստիպեց, որ Յակոբ եպիսկոպոս Կեսարիա մնայ: Պատրիարքարանը ընդառնալիք անոր, բայց պայմանով որ Յակոբ եպիսկոպոս միայն վանահայրութեամբ զբաղի, իսկ պատրիարքական փոխանորդները վարեն թեմական գործերը:

Կեսարիոյ Սուրբ Կարապետի վանքին վանահայր Կարապետ վարդապետ Թալապի ինդրանքին ընդառնալիքով՝ Կիւլլապի չելեպի յանձն առաւ վանքին համար վիմափոր ջրամբար մը շինել, բայց մինչ այդ թէ՛ վանահայրը եւ թէ՛ բարերարը մահացան: Հետագային Կիւլլապի չելեպիի զաւակներուն օժանդակութեամբ աւարտեցաւ ջրամբարին շինութիւնը:

ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆՆԵՐԸ՝ ԵԿԵՂԵՑԱՇԵՆ ԵՒ ԳՊՐՈՑԱՇԵՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ

Կեսարիոյ եւ շրջակայքի գարգացման ու բարգաւաճման մէջ մեծ դեր ունեցաւ Կիւլլապէնկեան գերդաստանը, յատկապէս՝ հոգեւոր ու կրթական մարզերուն մէջ, կառուցելով դպրոցներ եւ եկեղեցիներ:

Կիւլլապէնկեան ընտանիքը Կեսարիոյ հայրութեան հոգեւոր կեդրոն Սուրբ Կարապետի վանքին նուիրած է Հեօնկէի շաղաքը՝ իր շրջակայ արտերով, որոնք տարածուած էին համանուն գետի երկու ափերուն. Հեօնկէի վանքէն 10 - 15 քիլոմէթր հեռավորութեան վրայ կը գտնուէր եւ կ'ընդգրկէր վանապատկան հողերուն մօտաւորապէս կէսը: Կիւլլապէնկեաններ հետագային, Տրդատ եպիսկոպոս Պալեսնի ջանքերով սկսած Ս. Կարապետի վանքի Բարձրագոյն վարժարանի շինութեան համար 1870 - 1880ական տարիներուն մեծ նուիրատուութիւններ կատարեցին:

Թալապի Վերի քաղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մօտ Կիւլլապէնկեաններ 1848ին կառուցեցին մանչերու Վարդ Պատրիկեան վարժարանը, իսկ անոր մօտ, 1860ին՝ Աղջըկունց վարժարանը: Վարդ Պատրիկեան երկու վարժարանները միասնաբար աւելի քան երեք հարիւր աշակերտ ունէին (1900ական տարիներու տուեալներով՝ 170 մանչ եւ 140 աղջիկ). մինչեւ Մեծ եղեռնը վարժարաններուն ծախսերը Կիւլլապէնկեանները կը հոգային:

Կիւլլապէնկեաններ իրենց ծախսով 1870ին նորոգեցին Թումարալի Սուրբ Աստուածածին վանքին եկեղեցին, իսկ 1890ին, Ջոմարտի Սուրբ Աստուածածին եկեղեցւոյ կառուցման ժամանակ հինգ հարիւր ոսկի նուիրեցին:

ՍԵՐՈՎՐԵ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆՆԵՐ

Կիւլլապի չելեպի երկու մանչ զաւակ ունէր. Սերովրէ եւ Սարգիս, որոնք Կիւլլապէնկեան գերդաստանին համազգային նշանակութիւն տուին:

Սերովրէ ծնած է 1833ին, Թալապ. ան կրտսեր եղբոր՝ Սարգիսի հետ հաստատուեցաւ Ջմիւռնիա՝ վաճառականութեամբ զբաղելու համար: Հոն երկու եղբայրները հիմնեցին Կիւլլապէնկեան Տունը, որ իզմիրի մէջ գործեց եօթը տարի՝ մինչեւ Նրիմի 1853-1856ի պատերազմը: Կիւլլապէնկեան եղբայրները այնուհետեւ փոխադրուեցան Պոլիս, ուր հետզհետէ ընդարձակեցին իրենց գործը՝ արտածումով եւ ներածումով ու սեղանաւորութեամբ զբաղելով: Կիւլլապէնկեան առեւտրական տունը մասնաճիւղեր հաստատեց Թուրքիոյ գլխաւոր բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ մինչեւ Պաղատ, ինչպէս նաեւ՝ Թաւրիզի, Թիֆլիսի, Պալքանեան երկիրներու եւ Մարսէյի մէջ:

Սերովրէ Կիւլլապէնկեան թէեւ Պոլիս կը բնակէր, բայց Կեսարիոյ հայ կեանքով շահագրգռուած՝ 1860ին Արամեան ընկերութեան եւ 1868ին ալ Ուսումնասիրաց ընկերութեան անդամ եղաւ: 5 Յունիս 1869ին Բ. Դրան կողմէ ազգային խառն ժողովի անդամ նշանակուեցաւ, որմէ ետք Քաղաքական ժողովի եւ ազգային տարբեր ժողովներու մաս կազմեց եւ Գատրգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ թաղական ընտրուեցաւ: 3 Նոյեմբեր 1878ին Պոլսոյ Ազգային Սուրբ Փրկիչ Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան անդամ ընտրուեցաւ, եւ մինչեւ մահ մնաց այդ պաշտօնին վրայ: 1885-1886ին Հալաթիոյ Կեդրոնական վարժարանի առաջին խնամակալութեան անդամ եղաւ:

Սերովրէ եւ Սարգիս Կիւլլապէնկեան եղբայրները մեծ բարերարութիւններ կատարեցին. Սուրբ Փրկիչ Հիւանդանոցի վերաշինութեան համար չորս հազար ոսկի նուիրեցին, Թալապի Աղլվանց վարժարանը եւ Ջոմարտի Սուրբ Աստուածածին եկեղեցին կառուցեցին, Հայաստանի սովեթոյ յանձնաժողովին, ինչպէս նաեւ բարեսիրական, կրթական ու կրօնական հաստատութիւններու մեծագումար նուիրատուութիւններ կատարեցին:

Սերովրէ Կիւլլապէնկեան չորս ուստր եւ երկու դուստր ունէր. Պատրիկ, Յովհաննէս, Կիւլլապի, Յարութիւն, Մաքրուհի եւ Մարիամ: Ան մահացաւ 10 Փետրուար 1886ին, Պոլիս եւ Ազգային Հիւանդանոցի շրջափակին մէջ թաղուեցաւ:

Սարգիս Կիւլլապէնկեան ծնած էր 28 Յունուար 1836ին, Թալապ, ուր անցուց իր մանկութիւնն ու երիտասարդութիւնը. ապա երէց եղբոր՝ Սերովրէի հետ մեկնեցաւ Ջմիւռնիա, ուր անոնք վաճառականութեամբ զբաղեցան եւ ապա հաստատուեցան Պոլիս, ուր շարունակեցին իրենց ասպարէզը:

Կեսարիոյ մէջ տպարան հիմնելու նպատակով 1868ին Պոլսոյ մէջ կազմուեցաւ Ուսումնասիրաց ընկերութիւնը: Սարգիս Կիւլլապէնկեան 1869ին ընկերութեան տեսչական ժողովի անդամ եւ գանձապետ ընտրուեցաւ: Երբ ռուս - թրքական 1877 - 1878ի պատերազմէն ետք Թուրքիա սնանկացաւ, ընկերութեան դրամազուլուրը վտանգուած ըլլալով՝ Սարգիս Կիւլլապէնկեանի մօտ պահ դրուեցաւ: Հետագային այդ դրամազուլուրը շահագործուելով հասաւ ութ հարիւր ոսկիի: Տրդատ եպիսկոպոս Պալեսնի ինդրանքին վրայ զաւակը՝ Գառնիկ Կիւլլապէնկեան 1899ին այդ գումարը յատկացուց Կեսարիոյ Ս. Կարապետ վանքի Բարձրագոյն վարժարանի նոր շէնքի կառուցման:

Սերովրէ Կիւլլապէնկեան

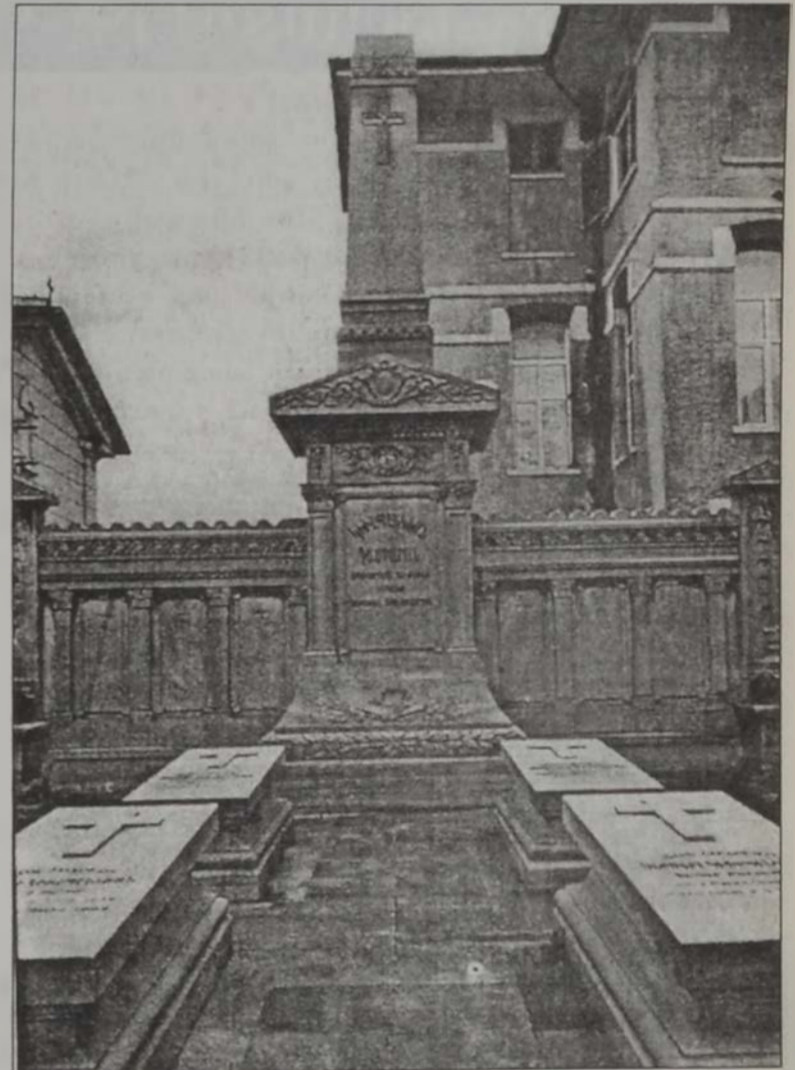
Սարգիս Կիւլլապէնկեան 2 եւ 23 Յունիս 1889ի Ազգային ժողովի նիստերուն Քաղաքական ժողովի անդամ ընտրուեցաւ: Մահացաւ 13 Յունուար 1893ին, Պոլիս եւ թաղուեցաւ Ազգային Հիւանդանոցի պարտէզին մէջ: Կինը՝ Տիրուհի մահացաւ 1908 Մայիսին: Անոնց զաւակներն են՝ Գալուստ (ազգային մեծանուն բարերարը), Հայկանուշ, Վահան եւ Գառնիկ:

ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ԱՎԱՆԱՒՈՐ ԱՅԼ ԳԵՄՔԵՐ

Կիւլլապէնկեան գերդաստանի ժ.թ. դարու ականաւոր դէմքերէն յիշենք գլխաւորները:

Աբրահամ Կիւլլապէնկեան, որ մահտեսի եղած է, 1851ին ազգային պատրիարքարանի գերագոյն ժողովի անդամ եղած է: Կարապետ Կիւլլապէնկեան 1878ին Պոլսոյ մէջ հիմնուած Կեսարահայոց Կրթասիրաց ընկերութեան երեսփոխան ընտրուեցաւ 1882ին. ան նաեւ Միացեալ Ընկերութիւն Հայոցի բաժանորդ եղած է: Հայկազուն Կիւլլապէնկեան 1885ին Երուսաղէմի պարտուց բարձման յանձնաժողովի տոմարին մէջ իրեն միջնորդ արձանագրուած է:

Կիւլլապէնկեան (ծնած՝ 1845ին, Կեսարիա) Պոլիս հաստատուելով՝ աղիւսափաճառ եղած է, իսկ զաւակը՝ Սարգիս (ծնած՝

Պոլսոյ Ազգային Սուրբ Փրկիչ հիւանդանոցի մատարան մօտ գտնուող Կիւլլապէնկեաններուն դամբարանը

1884ին) գրագիր եղած է: Նոյն ժամանակ Պոլիս ընկերոյ ալ Կիւլլապէնկեան երկաթագործ եղած է: Արէլ Կիւլլապէնկեան, որ Պոլսոյ մէջ միջնորդութեամբ կը զբաղէր, 1877ին եւ 1878ին Քաղաքական ժողովի անդամ ընտրուած է, իսկ 1880 - 1882ին ալ Միացեալ Ընկերութիւն Հայոցին անդամակցած է: Պոլիս ընկերոյ ուրիշ Արէլ մը 1886ին Ազգային Արհեստական վարժարանին խնամակալութեան անդամ ընտրուած է:

Քերովրէ Կիւլլապէնկեան հանրային գործիչ եւ 1860ական տարիներուն Կեսարիոյ երեսփոխան եղած է: Կեսարիոյ կառավարիչ Համիտ պէյի հետ իր ունեցած կապերուն շնորհիւ ան իր ջանքերով ու ծախսով 1863ին շինել տուաւ Թալապ Կեսարիոյ կապող խճուղին: Պոլսոյ մէջ 1875ին հիմնուած Կեսարահայոց խնամողական ընկերութեան վարչութեան անդամ դարձաւ 1876ին:

Վարդ Պատրիկ Կիւլլապէնկեան (ծնած՝ 3 Փետրուար 1851ին, Թալապ) Կեսարիոյ երեսփոխան եղած է, որմէ հրաժարած է 1883 Նոյեմբերին:

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն - Ա Շ Խ Ա Ր Ն

ՄՈՆԻՏՈՐ 2002

- ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԸԱՍԱԲ ԱԿԱՐՏԱԿԱՆԻՆ - ԱՅՍՈՐ՝ ՊՐԱԶԻԼ - ԹՈՒՐԵԻԱ

Ռեմ լանդիման եկած չեն: Հետեւաբար Պրազիլի կը մնայ ոչինչ, բացի պարտութեան մատ-

սի պարագայի մը, բաւական դժուար պիտի ըլլայ որեւէ մարզիկի մը աւարտական մրցումէն բացակայիլը, մասնաւոր, որ անոր նշանակած կողին շնորհիւ էր, որ Գերմանիա ապահոված էր աւարտականին իր տոմարը:

Միքայել Պալաք, որ Գերմանիոյ կողմէն խաղացած էր

նէ Թուրքիան, որպէսզի ի վերջոյ կարենայ Գերմանիոյ դէմ այդ մեծ եւ սպասուած ճակատումը կատարել:

Երէկուան մրցումին «որք» կողմ նշանակած Միքայել Պալաք, դժբախտաբար սակայն յաջողակ չկարճալ, 30 Յունիսին Եոթոհամայի մէջ (Ճափոն) տեղի ունենալիք աւարտական մրցումին պիտի չկարենայ դաշտ ներկայանալ, կախակալուած ըլլալով:

«Ուեէ մարզիկի համար երազ մըն է. աւարտական մրցումին մասնակցիլը: Կը գտնուիմ դժուար կացութեան մը դիմաց, որովհետեւ կը կարծեմ, որ բաւական դժուարութեամբ պիտի մարտնայ այդ մէկը: Սակայն շատ ուրախ եմ, որ իմ խումբս յաջողեցաւ հասնիլ աւարտական հանգրուան՝ մեծ յոյս ունենալով, որ պիտի տիրանայ տիտղոսին», կ'ըսէ Պալաք:

Այսպիսով, յաջորդաբար չորրորդ Մոնտիպոլ ըլլալով խումբի մը հիմնական մէկ մարզիկը կախակալուած ըլլալով, կը բացակայի աւարտական մրցումին: 1998ի Մոնտիպոլին, Ֆրանսայի յետսպահի Լորան Պրազիլի դէմ տեղի ունեցած մրցումին, կիսաւարտականին խորտակուած ըլլալով, մրցումին կարմիր քարտ մը ստացած ըլլալուն

Պալաք եւ Ռուտի Կեօլըրը կը սօցեց իրեցց արձանագրած յաղթանակը

համար: 1994ի Մոնտիպոլին, իտալացի յետսպահի Ալեսանտրո Քոսթաքուրթո, Պրազիլի կողմէն տեղի ունեցած աւարտական մրցումին բացակայած էր, կախակալուած ըլլալով, իսկ 1990ի Մոնտիպոլին, Արժանի չորս հիմնական բացակայ մարզիկով դաշտ ներկայացած էր (ներսեայ՝ Քլաուտիո Քանիմիան), Արեւմտեան Գերմանիոյ դէմ տեղի ունեցած աւարտական մրցումին:

Աւարտական մրցումին իր տոմար ապահովելով՝ Գերմանիա առաջին անգամ ըլլալով է, որ իբրեւ միացեալ Գերմանիա ներկայ է: Նախապէս Արեւմտեան Գերմանիա վեց անգամ

այդ ֆուտբոլ մեծապէս նպաստած էր իր խումբին, որովհետեւ այդ մէկը տեղի չունենալու պարագային, հիւրընկալ կապ մը կրնար ցնցել Օլիվըր Քանի բերդը:

Հարաւայի Քորեայի կատարած նախորդ երկու մրցումներուն (Իտալիոյ եւ Սպանիոյ դէմ), շատեր քննադատած էին օրուան իրաւարարները եւ ՖԻՖԱ. որոնք օժանդակած էին հիւրընկալ երկրին (ըստ անոնց), որ յաղթանակ արձանագրէ: Սակայն երէկուան մրցումին, կեղծոյնի իրաւարարը՝ Վուլֆգանգ Սալթըր, իր արդար սուլիշով ոչ մէկ առիթ տուաւ, որ վիշտ քննադատող մը ըլլայ:

ԱՅՍՈՐ՝ ՊՐԱԶԻԼ - ԹՈՒՐԵԻԱ

Կիսաւարտականի երկրորդ ճակատումը տեղի կ'ունենայ այսօր, Սայթամայի մէջ (Ճափոն), ուր Պրազիլը դարձեալ իր դէմ կ'ունենայ Թուրքիան: Նախապէս անոնք իրարու դէմ յանդիման եկած էին Յունիս 3ին (Ա. հանգրուան) Ուլսանի մէջ (Հարաւայի Քորեա) եւ Պրազիլ 2-1 արդիւնքով յաղթանակ մը արձանագրած էր: Այսօրուան մրցումը տեղի կ'ունենայ ժամը 14:30ին՝ Պէյ-րուքի ժամով:

Չորս անգամ աշխարհի ախոյեան հանդիսացած Պրազիլ (1958ին, 1962ին, 1970ին եւ

1994ին), վեցերորդին եւս անիկա արձանագրած է յաղթանակ մը (1998ին), սակայն՝ փետաւորներով:

Պրազիլ - Թուրքիա մրցումը ձեւով մըն ալ յատկանշական է այն իմաստով, որ Մոնտիպոլին ընթացքին հինգերորդ անգամ ըլլալով է, որ երկու խումբեր իրարու դէմ երկու անգամ կը ճակատեն: Նախապէս մրցումը տեղի կ'ունենայ ժամը 14:30ին՝ Պէյ-րուքի ժամով:

Աճ Եուճ Լուճ (աջից), որ տխուր կը հեռանայ դաշտէն

1994ին), որ 17րդ անգամ ըլլալով կը մասնակցի Քորեայի խմբապետ Հոնի Միուճ-Պո, որ չորրորդ անգամն է, որ Մոնտիպոլին կը մասնակցի, 131րդ անգամ ըլլալով կրեց ազգային խումբին շապիկը:

Անոր խմբակից Ան Եուճ-Հուճ, որ Բ. կիսախաղին սկիզբը դաշտ ներկայացած էր, վերստին կրնայ վերադառնալ իր ակումբին՝ Փերուճիոյ, յայտնեց այս վերջինին պատասխանատուները:

Իտալիոյ դէմ տեղի ունեցած մրցումին (քառորդ աւարտական) «Կոլտրն Կոլ» մը նշանակելէ ետք, Փերուճիոյ նախագահ Լուչիանօ Կաուչի ըսած էր, որ ան դուրս դրուած է խումբէն: Սակայն ակումբին թէքնիք պատասխանատուն՝ Ալեսանտրո Կաուչի ըսաւ, թէ ան կրնայ Իտալիա վերադառնալ, որովհետեւ Լուչիանօ - Անի հարցը լուծուած է այլեւս:

Իր կրած այս պարտութենէն ետք, Հարաւայի Քորեայի «արկածախնդրութիւնը» վերջ կը գտնէ, թէ անտր իրագործումը կը մնայ կարեւոր արդիւնք մը Մոնտիպոլի պատմութեան մէջ՝ կատի ունենալով, որ ցարդ ոչ մէկ սահական խումբ յաջողած է հասնիլ այս հանգրուանին:

Մոնտիպոլին ճակատաց կը հեռանայ նաեւ Հարաւայի Քորեայի իտալացի մարզիչ Կուս Հիտիլը, որ յաջողեցաւ իր խումբը հասցընել մինչեւ կիսաւարտական:

Թէեւ Հոլանտա իր մասնակցութիւնը չկրցաւ բերել Մոնտիպոլին, սակայն բազմաթիւ հոլանտացիներուն համար 2002ի Մոնտիպոլի խումբը եղաւ Հարաւայի Քորեա, որովհետեւ անոր մարզիչն էր Հիտիլը:

Յունիս (1994ին):

Այս չորս հանդիպումներէն ամենէն տարօրինակ մրցումը տեղի ունեցած է 1954ին, երբ Ա. հանգրուանի մրցումներուն, Հունգարիա 8-3 արդիւնքով շախախելէ ետք Գերմանիան, աւարտական մրցումին անկէ 3-2 արդիւնքով պարտութիւն մը կրած է:

Ռուսիայի օգիտոր իրաւարարն է Քիմ Միլթըն Նիլսըն (Պանիա), իսկ կողմի իրաւարարները՝ Մասիեմ Վիերպոլմպի (Լեհաստան) եւ Իկոր Սրամքա (Սլովակիա):

ԹԵՆԻՍ. ՌԻՄՊԵՆՏԻՆԻ ԲԱՅ ՄՐՅԱՇԱՐԸ

ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ, ՖԵՏԵՐԷՐ ԵՒ ԵՆՈՒՆՍԵՆ ԳՈՒՐՍ ՄՆԱՅԻՆ

Ռիմպըլտրնի մէջ տեղի ունեցող թենիսի կրան շրջանի բաց մրցաշարքին Ա. հանգրուանի մրցումներուն, Վուլֆգանգ Սալթըրի - Գայեանէ Միքայելի միջեւ դուրս մնաց մրցաշարքէն, 6-3 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութիւն մը կրելէ ետք քանատացի Մորիս Տրէյքէն, դուրս մնաց մրցաշարքէն՝ չկրնալով հասնիլ յաջորդ հանգրուան:

Ստորեւ՝ Ա. հանգրուանի արձանագրուած կարգ մը կարեւորագոյն մրցումներուն արդիւնքները:

Տղոց մրցումներուն, 28րդ դասուած արձանագրուած Գալիք Նալպանտեան կարեւոր յաղթանակ մը կարճապէս, երբ 6-4, 6-3, 4-6 եւ 7-5 արդիւնքով պարտութեան մատնեց սպանացի Տաիտ Սանչէսը:

Միքայելի եւ Սալթըրի կրած պարտութիւնը այդքան ալ մեծ անակնկալ մը չէր, որովհետեւ տղոց մրցումներուն արձանագրուած շատ անկէ մեծ անակնկալներ. 7րդ դասուած Ռոճէ Ֆետերը (Չուիլի) եւ 8րդ դասուած Թոմաս Եոհանսըն (Շուէտ) պարտութիւններ կրեցին զրեթէ անծանօթ իրենց մրցակիցներէն: Ֆետերը դուրս գողը եղաւ 18 տարեկան անծանօթ Մարիո Անսիչ (Իտալիա), որ առաջին անգամ ըլլալով իր մասնակցութիւնը կը բերէր կրան շրջանի մրցաշարքի մը: Ան 6-3, 7-6 եւ 6-3 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ֆետերը, որ անցեալ տարի նոյն այս մրցաշարքին պարտութեան մատնած էր Փիթ Սամփրասը, վերջ մը դնելով անոր 31 մրցում անպարտելիութեան:

Մարիո Անսիչ կը սօցեց իր յաղթանակը Մարիո Անսիչ (Մ. Ն.) - Էվա Պէս (Սպանիա) 6-0 եւ 6-0

Մարիո Անսիչ կը սօցեց իր յաղթանակը Մարիո Անսիչ (Մ. Ն.) - Էվա Պէս (Սպանիա) 6-0 եւ 6-0

Մարիո Անսիչ կը սօցեց իր յաղթանակը

- 4.- Մոնթիպոլ Սեւեյ (Մ. Ն.) - Էվա Պէս (Սպանիա) 6-0 եւ 6-0
- 6.- Ճասթին Էնցի (Պելճիք) - Պրիէ Ռալֆըր (Մ. Ն.) 6-2, 6-7 եւ 6-1
- 1.- Վիլմըս Ուիլիամս (Մ. Ն.) - Ճէյն Օտոնոկի (Քրիտանիա) 6-1 եւ 6-1
- 5.- Զիմ Զիլիքըր (Պելճիք) - Սամանթա Ռիվզ (Մ. Ն.) 6-2 եւ 7-6
- 10.- Սիլվիա Ֆարինա Էլիա (Իտալիա) - Էմի Ֆրազեր (Մ. Ն.) 4-6 եւ 6-4
- 29.- Պարպարա Շէթ (Աւստրիա) - Էրա Պիլք (Քիմբրի) 6-2 եւ 6-2
- 19.- Մակտայեմա Մալիեա (Պուկարիա) - Ռաշել Վիլք (Քրիտանիա) 6-1 եւ 6-0
- 24.- Կասթոն Կաուտի (Արժանի) - Խուան Փալո Կուզման (Արժանի) 6-3, 6-4 եւ 6-3
- 25.- Ֆապրի Սանթրո (Ֆրանսա) - Ալիսթըն Զալթրի (Արժանի) 2-6, 7-6, 6-4, 4-6 եւ 6-3:
- 5.- Թիմ Էնցի (Քրիտանիա) - Ժան-Ֆրանսուա Պաշլո (Ֆրանսա) 6-1, 6-3 եւ 6-2
- 1.- Լէյթըն Լուիք (Աւստրալիա) - Եոհան Պիլքըր (Շուէտ) 6-4 7-5 եւ 6-1
- Ուէյն Ֆերէյրա (Հար. Ափրիկէ) - Ալաք Փորթա (Սպանիա) 7-6, 6-3, 6-7 եւ 6-3:
- Մայքըլ Զանկ (Մ. Ն.) - Լարս Պորկսմիլըր (Գերմանիա) 6-3, 7-6 եւ 6-4
- 17.- Ռայնըր Շիլքըր (Գերմ.) - Հիշմ Արագի (Մարոք) 7-6, 6-4 եւ 6-4
- 9.- Խուան Էր. Ֆերթո (Սպան.) - Նելի Կոտոլի (Հար. Ափրիկէ) 6-7, 6-3, 6-3 եւ 6-3
- 16.- Նիքոլա Էսիլո (Ֆր.) - Ալեք Պոկտանովիչ (Քրիտանիա) 4-6, 6-4, 6-4 եւ 6-4

Հոնկ Միուճ Գո

հասած էր աւարտականին (1954, 1966, 1974, 1982, 1986 եւ 1990), որոնց ընթացքին երեք անգամ բարձրագուցած էր բաժակը:

Գերմանիոյ ֆուտբոլի ազգային խումբին արձանագրած այս յաղթանակէն մեծապէս խանդավառուած Գերմանիոյ վարչապետ Կերհարտ Շրէտտը, Քանաւային իր կատարած յայտարարութեան ընթացքին (ուր տեղի կ'ունենայ Ութերու խմբակի ժողովը), ըսաւ, թէ մտադրած է Ճափոնի մէջ տեղի ունենալիք աւարտական մրցումին ներկայ գտնուիլ:

Նշենք, թէ ան իր յայտարարութիւնը կը կատարէ Գերմանիոյ երեսփոխանական ընտրութիւններէն երեք ամիս առաջ:

Գերմանիոյ մարզիչ Ռուտի Կեօլըր, իր կապ միջոցով հեռանայ նաեւ Հարաւայի Քորեայի իտալացի մարզիչ Կուս Հիտիլը, որ յաջողեցաւ իր խումբը հասցընել մինչեւ կիսաւարտական:

Թէեւ Հոլանտա իր մասնակցութիւնը չկրցաւ բերել Մոնտիպոլին, սակայն բազմաթիւ հոլանտացիներուն համար 2002ի Մոնտիպոլի խումբը եղաւ Հարաւայի Քորեա, որովհետեւ անոր մարզիչն էր Հիտիլը:

«ԱՉԳԱԿ»Ի ՄՈՆԻՏՈՐԻ ՄՐՅԱՆՔ

- 1.- ՌՎ պիտի ըլլայ, Չորեքշաբթի, 26 Յունիսին, Սայթամայի մէջ տեղի ունենալիք Պրազիլ - Թուրքիա մրցումին յաղթանակը: (5 նիշ)
 - 2.- Ի՞նչ պիտի ըլլայ մրցումին արդիւնքը: (5 նիշ)
 - 3.- Ռո՞նք պիտի նշանակեն (կամ ո՞վ) պիտի նշանակեն մրցումին կողմերը: (10 նիշ)
 - 4.- Օրուան իրաւարարը մրցումին ընթացքին պիտի գործածէ՞ իր կարմիր քարտը: Եթէ այո, ո՞ր խումբին դէմ: (10 նիշ)
- Անուն.....
Մականուն.....
Հեռաձայն.....
- Սոյն մրցանքին կտրօնները «Աչգակ»ի խմբագրատունն պէտք է հասած ըլլան առաւելագոյնը՝ մինչեւ Չորեքշաբթի, 26 Յունիս, կէսօրէ ետք ժամը 14:00ին:
- Առաւելագոյն նիշ պահովող մասնակցի կ'ըլլայ յաղթանակը: Հաստատ նիշերու պարագային, տեղի կ'ունենայ վիճակագրութիւն:
- Սոյն մրցանքին չեն կրնար մասնակցիլ «Աչգակ»ի պաշտօնները:
- Յաղթանակը կը շահի JEPA հաստատութեան կողմէ տրամադրուած տղամարդու շապիկ մը:

ԻՐԱՔԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅԸ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԷ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՈՆԿՐԵՍԻՆ ԴԵԿԱՎԱՐՆԵՐԸ

Իրաքի խորհրդարանի նախագահը Երկուշաբթի օր յայտնած է, որ Միացեալ Նահանգներու Քոնկրէսին ղեկավարները վտանգաւոր նախընթաց մը կատարեցին՝ նախագահ Սատտամ Հիւսէյնը տապալելու ճորձ Պուշի գաղտնի ծրագիրին թիկունք կանգնելով:

Ամերիկեան քոնկրէսին ղեկավարները գովարանած էին ճորձ Պուշի ծրագիրը, որ իրաւաստութիւն կու տար Մի. Այ. Էյ. Ի. տապալելու Սատտամ Հիւսէյնը: Ծրագիրը այս ամիս իրաւարակուած էր «Ուաշինկթըն Փոսթ» օրաթերթին կողմէ:

Իրաքի լրատու պետական գործակալութիւնը՝ ԻՆԱ, մէջբերեց իրաքեան խորհրդարանի նախագահ Սատտամ Համատիի նամակը, որ ուղղուած է ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի:

Նամակին մէջ Համատի կը քննադատէ Քոնկրէսին ղեկավարներուն կեցուածքը՝ կայն միջապային յարաբերութիւններուն մէջ վտանգաւոր նախընթաց մը համարելով:

Ամերիկեան Ներկայացուցիչներու Տան ղեմակրատ ղեկավար Ռիչըրտ Կեփհարտ նախապէս ըսած էր, որ Քափիթոյ Հիլի ղեկավարները տեղեակ պահուած էին գաղտնի տեղեկագրին մասին եւ յոյս յայտնած, որ նման ծրագիրներ յաջողութեամբ կը պսակուին:

Ճորձ Պուշ բացայայտ դարձուցած է, որ կ'ուզէ տապալել Սատտամ Հիւսէյնը, նոյնիսկ եթէ կարիքը պացուի պինտորական ուժի գործածութեան: Ան սակայն ոչ մէկ մանրամասնութիւն հաղորդած է իր ծրագիրին մասին:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԶԷՆՔԵՐՈՒ ԹԻԻԸ ԱՃ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱԾ Է

Աշխարհի տարածքին քաղաքային եւ պինտորական ձեռքերու մէջ փոքր պէնքերու թիւը՝ ատրճանակէն մինչեւ ուսին վրայէն արձակուած հրթիռներ, շուրջ 16 առ հարիւրի աճ մը արձանագրած է՝ 2001ին հասնելով 639 միլիոնի:

Չուիցերիոյ միջապային մէկ հիմնարկին կողմէ պատրաստուած վիճակագրութիւն մը ցոյց տուած է, որ քաղաքայիններու կողմէ օրինական կերպով սեփականութիւն եղած պէնքերուն ընդհանուր թիւը 378 միլիոն եղած է, այսինքն 26 առ հարիւր աւելի քան նախորդ տարին:

Հիմնարկին համաձայն, նշեալ թիւին բարձրացումին պատճառը աւելի տեղեկութիւններ հաւաքելու միջոցներուն բարելաւումն է, քան իսկական աճ մը:

Անիկա կ'ըսէ, որ արտադրուած փոքր բոլոր պէնքերուն շուրջ 80 առ հարիւրը գնուած է քաղաքայիններու կողմէ, որոնց շատերը՝ Մ. Նահանգներու մէջ:

Աշխարհի տարածքին պահ դրուած փոքր պէնքերու ընդհանուր թիւին 220-230 միլիոնը կը գտնուի Մ. Նահանգներու մէջ, ըստ տեղեկագիրին:

Ըմբոս խմբակներու մօտ գտնուող փոքր պէնքերու ընդհանուր թիւը գրեթէ անփոփոխ կը մնայ կամ կը նուազի եւ յամենայնդէպս փոքր պէնքերու ընդհանուր թիւին մէկ փոքր բաժինը կը ներկայացնէ, կ'ըսէ հիմնարկը:

Անիկա կը յայտնէ, որ ըմբոսներուն պէնքերուն թիւը կը թուի աւելնալ Քոլումբիոյ, Կեդրոնական Ասիոյ եւ հարաւարեւելեան Ասիոյ կարգ մը շրջաններուն մէջ:

ՄԱԿի անդամ երկիրները անցեալ տարուան Յուլիսին իրենց կայացուցած խորհրդածոյովին որոշած են ի միջի այլոց խստացնել ազգային օրէնսդրութիւնը՝ կապուած փոքր պէնքերու արտադրութեան եւ վաճառքին, ինչպէս նաեւ քաջալերել պէնքերուն փճացումը:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ...

Շարունակուած 3րդ էջէն

հար» նշած է. «Պուշ Սուրիայէն պահանջեց ահաբեկչական խմբակներու արտաքուստը. Արաֆատ, մոռնալով Պուշի կողմէ իր միջոցառուած անտեսումը, ողջունեց ճառին մէջ արտայայտուած միտքերը»:

Տեղական իրադարձութիւններուն մասին խօսելով՝ «Տիար» գրած է, թէ «Սելիա» ընկերութիւնը պատասխանեց «Տիար»ի ամբաստանութիւններուն, իսկ «Տիար» պատասխանեց՝ հրապարակելով իր տուած տեղեկութիւնները հաստատող փաստաթուղթեր եւ պաշտօնական տուեալներ:

«Սաֆիր» իր ներքին էջերով անդրադարձած է Լիբանանի պօսաշրջային կարեւոր շրջաններէն մէկուն՝ ձեպպիւնի իրավիճակին: Թերթը գրած է. «ձեպպիւնի պօսաշրջային մղձաւանջը սկսած է 1948ին. իսրայէլեան հեռացումէն ետք ուր է այս շրջանին դիրքը պօսաշրջային քարտէսին վրայ»:

Թերթերը նաեւ անդրադարձած են մալուրով բանող ինքնաշարժներուն եւ պսակներուն վարորդներուն կապակերպած ցոյցերուն:

ԹՈՒՐԵՒԱ

ԷՃԵԻԹ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵՆԵՆ ՊԵՏՔ Է ՇԵՌԱՆԱՅ

Կ'ԸՍԵՆ ԵՐԵՍՓՈՒՍԱՆՆԵՐ

ԱՆԳԱՐԱ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Թուրքիոյ հիւանդ վարչապետ Պիլիքի Էճեիթ Երեքշաբթի օր «փոքր ըմբոստութիւն» մը դիմագրուած է իր կուսակցութեան ներս, երբ անոր անդամ 9 երէս փոխան էր նշած են, թէ ժամանակը հասած է, որ ան հետնանայ իշխանութեանէն:

Ելեմտական շուկաները անցնող քանի մը շաբաթներու վերջվարումներ արձանագրած են՝ այն ենթադրութիւններով, որ Էճեիթի երեք կուսակցութիւններէ բաղկացած կառավարական ընկերակցութիւնը կրնայ տապալիլ, եթէ Էճեիթ առողջական պատճառներով ստիպուած ըլլայ իրաւարակուած եւ երկիրը

տնտեսական տագնապէն դուրս բերելու համար 16 միլիարտ տոնաքար արժողութեամբ ծրագիրը կրնայ ընթացքէ դուրս գալ:

Էճեիթ (77 տարեկան) պնդած է, որ պաշտօնի վրայ պիտի մնայ եւ ներկայ խորհրդարանին նստաշրջանին աւարտանայ իշխանութեանէն:

Ներկայիս կուսակցութեան աշխատանքները մեծ համեմատութեամբ կը տարուին վարչապետին կնոջ՝ Ռահիսան Էճեիթի կողմէ, որ փոխ ղեկավարն է:

Սակայն անոր ժողովրդավարական Չախ կուսակցութեան անդամ 9 երեսփոխաններ Երեքշաբթի օր կոչ ուղղած են Էճե-

իթի, որ կուսակցութեան ղեկավարութեան հրաժարի, քայլ մը, որ կրնայ յանգիլ նաեւ անոր վարչապետութեան պաշտօնէն հրաժարման:

Անոնք հաղորդագրութեան մը մէջ յայտնած են, որ կուսակցութիւնը կրնայ «ստանց Էճեիթի շարունակել, սակայն Էճեիթներու հովանաւորութեամբ»:

Անոնք յստակօրէն չեն ըմբոստացած Էճեիթի դէմ եւ կ'ըսեն, որ փոխանցման հանգրուանը Էճեիթի եւ անոր կնոջ հովանաւորութեամբ պէտք է ըլլայ, ըսած է դրամատան բարձրաստիճան պաշտօնէյլ մը: Ան աւելցուցած է, որ մտահոգիչ ոչինչ կայ՝ «նկատի ունենալով, որ անոնց կեցուածքը չափաւորական է»:

ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԵՆ Ի ՆՊԱՍՏ ԻՍՐԱՅԷԼԻ...

Շարունակուած Ա. էջէն

հաւասարակշռուած խաղաղութեան ծրագիր մը ներկայացնելու առիթը: Ծոցի ղեկավարներ թէեւ պաշտօնական կազմակերպչութիւն չունեցան, սակայն քաղաքական մեկնաբաններ, ինչպէս նաեւ օրաթերթերու խմբագրական յօդուածները քննադատեցին Պուշի յայտարարութիւնը: Անոնք ըսին, որ Պուշի ներկայացուցած ծրագիրը բացայայտօրէն ինչպէս որ Իսրայէլի է, որովհետեւ կը հաստատէ պայմաններ, որոնց գործարարութիւնը գրեթէ անկարելի կը նկատուի պաշտօնիցիներուն հաւանութեամբ մը: Կարգ մը մեկնաբաններ ըսին, որ Պուշի յայտարարութիւնը մէկ տարբերակն է Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոնի ղեկավարած կուսակցութեան՝ Լիքուտի որդեգրած քաղաքականութեան: Մեկնաբանները աւելցուցին, որ Օսլոյի համաձայնագիրը անգամ մը եւս փորձաքարի պիտի պարնուի եւ շատ հաւանաբար դարձեալ ձախողութեան պիտի մատնուի:

Պուշ իր յայտարարութեան մէջ ըսած էր, որ պաղեստինցիները պէտք է ունենան նոր ղեկավարութիւն մը, որ պահպանէ կարելի ըլլալիս անիկա պետութեան մը հաստատումը: Թէեւ Պուշ Եսսէր Արաֆատի անունը չտուան, սակայն յստակ էր ակնարկութիւնը՝ նկատի ունենալով, որ Իսրայէլ պէտք է պահանջէ Արաֆատի հեռացումը:

Եզիպտացի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը քննադատեց Պուշի ծրագիրը՝ ընդգծելով, որ անիկա լեցուն է թերութիւններով: Ան աւելցուց, որ յայտարարութեան մէջ ոչ մէկ ակնարկութիւն կայ ծրագիրին կեցուածքը գործարարութեան ղեկը միջոցներուն մասին:

Եզիպտոս, Մեքուական Արաբիա եւ Յոր-

դանան փորձած էին համոզել Պուշը, որ պէսպիսի ժամանակացոյց մը յայտարարէ պաղեստինեան պետութեան հաստատումն եւ 35 տարուան իսրայէլեան գրաման վերջ տալու մասին:

Սուրիա, որուն ակնարկած էր Պուշ յայտարարութեան մէջ, պաշտօնական որեւէ հակադարձութիւն չունեցաւ: Պուշ Սուրիայէն պահանջած էր սանձել «ահաբեկչական» շարժումները, այնպէս որ ուր պիտի տատէ Միջին Արեւելքի խաղաղութեան բանակցութիւններէն:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ: Պուշ ըսած էր, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

Սուրիացի մեկնաբան մը ըսաւ, որ Պուշի սպառնալիքը պատճառ պիտի չդառնայ, որ Դամասկոս իսկ չկարող էր ընդունի Պուշի պէտքերը, որ Սուրիա պէտք է ընտրէ պատերազմի ճիշդ ճակատը՝ արտաքին շարժումներու հետ:

ՉԵՉԵՆՈՅ ՏԱԳՆԱՊ

ՄՈՍԿՈՒԱ ՄԵՐԺԵՑ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԽԱՏՈՎԻ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 25 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Ռուսիա Երեքշաբթի օր մերժած է Չեչենիոյ բնորոտ ղեկավար Ասլան Մախաթովի բանակցութիւններու ձեռնարկելու մէկ առաջարկին ընթացք տալ՝ վերջ տալու համար երեք տարուան պատերազմին, յայտնելով, որ գրամած է փաստաթուղթեր, որոնք պայն միջապային ահաբեկչութեան կը կապեն:

Չայնասիոյի «Էխօ Մոսքովի» անկախ կայանը հաղորդած է, որ Մախաթովէն նախագահ վրատի միջ Փուրիին յղուած նամակ մը ստացած է՝ նոր բանակցութիւններ եւ Յուլիս 15էն սկսեալ պինտորով առաջարկելով:

Սակայն պաշտպանութեան նախարար Սերգէյ Իվանով մամլոյ ստուիի մը ընթացքին մերժած է ընթացք տալ անոր՝ ըսելով, որ Մախաթովի հետ բանակցութիւններ տեղի պիտի ունենան «միայն եթէ ան ձեռքերը վեր բարձրացուցած դուրս գայ, ապա դատախազները պիտի խօսին անոր հետ»:

Ռուսիոյ ներկայացուցիչ Վիքթոր Քապանցեւ, որ միայն մէկ անգամ տեսակցութիւն ունեցած է Մախաթովի ներկայացուցիչ Աիմէտ Չարաբեի հետ, ըսած է, որ անոր առաջարկը «քարոզչական բնոյթի քայլ մըն է, որ կը նպատակադրէ արտասահմանի մէջ հանրային կարծիքին ապրիլ»:

Իվանով ցոյց տուած է ըմբոսներէն գրաւուած փաստաթուղթեր, որոնց շարքին ծրագիրներ՝ Յուլիս 25ին 1000 պինտայներով, 7 օրուան արշաւ մը դէպի Չեչենիոյ մայրաքաղաք Կոպչի:

Ան ցոյց տուած է նաեւ այլ փաստաթուղթեր թրքական, քաղաքական եւ յորդանանեան աղբիւրներէ հասնող նիւթերու օժանդակութեան մասին, ցանկեր՝ ռուսներու բարեկամ տեղացի կառավարիչներու, որոնք պէտք է ահաբեկուին եւ գերմանացի կապերու կողմէ Մախաթովի յղուած նամակներ:

Պուշի յայտարարութիւնը ընդհանրապէս ողջունուեցաւ Ուաշինկթընի դաշնակիցներուն կողմէ, թէեւ որովհետեւ Պուշի յայտարարութեան մէջ կը տեսնեն ամերիկեան ամբողջական պօսակցութիւն Իսրայէլի: Անոնք կ'ըսեն, որ աւելի լաւ պիտի ըլլար, եթէ Պուշ չիօսէր, որովհետեւ անոր յայտարարութիւնը հաւասարակշռուած չէր եւ յուսախաբ ըրաւ պաղեստինցիները: Պուշ պէտք էր Իսրայէլէն պահանջէր վերջ տալ պաղեստինեան շրջաններուն գրաման:

Միև այդ, իսրայէլեան բանակը՝ քաջալերուած Պուշի ճաշէն, այսրոյորդանանեան քաղաք մը եւս ներխուժեց երկրի պաղեստինցի չորս ոստիկաններ սպաննելով:

Պուշի յայտարարութեան քանի մը ժամ ետք, իսրայէլեան բանակին հրասայլերը մտան Հեպրոնի պաղեստինեան իշխանութեան հակակշիռին ենթակա շրջանը, որ ուժեղացուցին սպառնալիքները: Արաֆատը չէր կարողանալ ընդունի Պուշի յայտարարութիւնը: Պուշի սպառնալիքները իրեն ուղղուած էր: Անոնք ըսին, որ Պուշի սպառնալիքները պատճառ պիտի չդառնայ,